

INNKALLING TIL ORDINÆRT MØTE I SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD

TID: **ONSDAG 21.MARS 2018 kl. 18.00**

STED: Ræge kirke, underetasjen (inngang fra parkeringsplassen)
Varaheivegen 60

TIL:

Ræge MR	Karim Saffaran (leder)
Ræge MR	Trine Tjelta
Sørnes MR	Petter Rønnevik (nestleder)
Sørnes MR	Torleif Oftedal
Tananger MR	Olav Kylland
Tananger MR	Helga Frøyland
Sola MR	Harald Velde
Sola MR	Trygve Tjora
Sola kommune	Ole Andreas Gundersen (H)
Stavanger biskop	Morten Sandland (sokneprest i Sola)

Sakliste sendes også til orientering til:

Øvrige prester
Daglig ledere i menighetene

Vennligst gi beskjed til kirkevergekontoret snarest dersom du er forhindret fra å møte, slik at vi kan få kalt inn vararepresentant i tide.

E-post: post@sola.kirken.no evt Servicetorget tlf 51755370

Eventuelt forfall bes også meldt umiddelbart direkte til respektiv vararepresentant.

Åpningsord:

SAKLISTE:

FR-sak 09/18 Informasjon om Prosjekt 49041 Ny kirke i Sola sentrum

FR-sak 10/18 Presentasjon av Ræge menighet og kirke

FR-sak 11/18 Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 21.03.2018

FR-sak 12/18 Godkjenning av møtebok fra møte 24.01.18

FR-sak 13/18 Informasjon, skriv og meldinger

FR-sak 14/18 Overføring av kirkelige eiendommer i Sola – behov for juridisk bistand

FR-sak 15/18 Godkjenning av Årsrapport 2017 for Sola kirkelige fellesråd

FR-sak 16/18 Godkjenning av foreløpig årsregnskap 2017 for Sola kirkelige fellesråd

FR-sak 17/18 Fastsettelse av trosopplæringsbudsjett for Sola-menighetene for 2018

FR-sak 18/18 Eventuelt

FR-sak 09/18 Informasjon om Prosjekt 49041 Ny kirke i Sola sentrum

SAKSDOKUMENT

Kirkelovens § 14. Kirkelig fellesråds oppgaver.

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for:

- a) bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- d) anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor,
- e) administrativ hjelp for prostens når staten yter tilskudd til det,
- f) - - -
- g) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetting og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 35 første ledd myndighet til å foreta tilsetting og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, midler som utredes av kommunen eller staten og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av departementet.

Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.

SAKSINFORMASJON

Prosjekteringsarbeidet for ny kirke i Sola sentrum pågår for fullt og er planlagt publisert på Doffin i uke 14, 2018. Kontrakt for det nye kirkebygget signeres senest juni/juli 2018, med byggestart januar 2019 hvis alt går som planlagt.

Følgende oppsett er en kort oppsummering av kirkebyggprosjektet så langt:

- Kirken prosjekteres og bygges etter TEK-17
- Minimum energiklasse Lys grønn B
- Sedumtak
- Varmepumpe med brønner som energikilde
- Vannbåren varme
- Fortregningsventilasjon i kirkerom og balansert ventilasjon i øvrige rom
- Soneinndeling for varme og ventilasjon
- Det er prosjektert plass til orgel i samarbeid med orgelkonsulent

- SD-anlegg blir levert som en del av totalentreprisen. Denne leveransen blir detaljert beskrevet. Vi kan som offentlig anskaffer ikke velge ett spesifikt produkt
- Da det ikke kreves sprinkleranlegg i henhold til lovverket er det ikke planlagt å installere dette.
- Universell utforming blir ivaretatt.
- Akustiker er med fra starten av for å ivareta etterklangstid. 1,8 er planlagt etterklangstid.
- Lyd og bilde der teleslynge er ivaretatt
- Brukermedvirkning i hele prosessen har bidratt med positiv merverdi inn i prosjektet
- Det er også befart kirker lokalt samt Våler og Bøler kirke

Kirkevergen har invitert prosjektleder Per Skretting i Sola kommune til å presentere kirkebyggprosjektarbeidet så langt overfor Sola kirkelige fellesråd, som formelt er byggherre for den nye kirken i Sola sentrum.

Videre er daglig leder Siri Lindtveit i Sola menighet invitert for å presentere Sola menighet sitt engasjement i kirkebyggprosjektet. Brukermedvirkningen i prosessen har vært og er verdifull for at kirkebygget, romorganisering med videre blir så tjenlig som mulig for menighetene.

Det er satt av inntil 1 time til saken.

Forslag til
VEDTAK:

Sola kirkelige fellesråd takker for presentasjonene og tar framlagt informasjon til orientering.

FR-sak 10/18 Møte med og presentasjon av Ræge menighet og kirke

SAKSINFORMASJON

Ledelse og stab i Ræge menighet inviteres til å gi en omlag 45 min. informasjon / presentasjon av menigheten og kirken. Det er for fellesrådets medlemmer både nyttig og nødvendig å være godt kjent med alle 4 menighetene i fellesrådets område. Dette er viktig for alle sittende fellesråd, også nåværende som tiltrådte 01.12.15 og som ønsker å bli godt kjent med menighetenes forhold, prioriteringer, utfordringer samt kirkebyggene.

Ræge menighet er en vel etablert og veldrevet menighet med stor aktivitet og mange kirkelige tilbud for alle aldersgrupper. Tiden etter at Ræge kirke ble vigslet og tatt i bruk høsten 2009 har båret sterkt preg av både vekst og stort engasjement i menigheten.

Menighetsrådet arbeider også med konkrete planer om mulig utbygging av kirkebygget, og fellesrådet vil bli informert om dette.

Menighetsrådet og fellesrådet er likeordnede og likeverdige folkevalgte organer, der kirkeloven definerer ansvars – og oppgaveområder. Fellesrådet er bl.a. arbeidsgiver for de fleste tilsatte medarbeiderne i menighetene, har økonomisk drifts – og vedlikeholdsansvar for kirkebyggene, drift av menighetskontorene mv. ihht. kirkelovens § 14, mens menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, jfr. §9.

Fellesrådet ser fram til et nyttig møte med Ræge menighet.
Det blir anledning til spørsmål og utfyllende samtale.

Forslag til
VEDTAK:

Fellesrådet takker for møtet med Ræge menighet og tar informasjonen om menigheten og utbyggingsplanene til orientering og videre oppfølging.

FR-sak 11/18 Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 21.03.2018

SAKSINFORMASJON

Innkalling og sakliste er utsendt på E-post 14.03.18 til fellesrådets medlemmer og varamedlemmer. Innkalling, saksliste og saksforelegg med vedlegg er lagt ut på www.sola.kirken.no torsdag 15.03.

Forslag til
VEDTAK:

Innkalling og sakliste til møte 21.03.2018 godkjennes

FR-sak 12/18 Godkjenning av møtebok fra møte 24.01.18

SAKSDOKUMENT

Utkast til møtebok fra fellesrådets møte 24.01.18 følger vedlagt sammen med innkalling og saksforelegg. Referat / møtebok fra fellesrådets møter legges ut på www.sola.kirken.no etter at møteboken er formelt godkjent i neste møte.

Forslag til
VEDTAK:

Framlagt forslag til Møtebok fra fellesrådets møte 24.01.18 godkjennes.

FR-sak 13/18 Informasjon, skriv og meldinger

- a. Ingen nye KA-rundskriv siden forrige møte:
KAs rundskriv er tilgjengelige på: <http://www.ka.no/nyheter/rundskriv>
- b. Status på tilsettingssaker og personalsituasjon
- c. Status på div. vedlikeholdsarbeider kirkebygg
- d. Vedr endring av kirkerommet i Sørnes kirke – arbeidet planlegges utført sommeren 2018
- e. NRK's mediefokus på Tananger kapell – framtidig forvaltning januar – februar 2018

Forslag til
VEDTAK:

Fellesrådet tar framlagte skriv og informasjon ellers til orientering.

FR-sak 14/18 Overføring av kirkelige eiendommer i Sola – behov for juridisk bistand

TIDLIGERE BEHANDLING

FR-sak 29/15 Igangsetting av prosess vedr overføring av kirkelige eiendommer

FR-sak 31/17 Overføring av hjemmel for kirkelige eiendommer fra Sola kommune til Sola kirkelige fellesråd

SAKSDOKUMENTER

Rundskriv F-024-99 Kommunens ansvar for kirken i lokalsamfunnet

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-f-024-99/id108545/>

Rundskriv V-6/2002B Overføring av kirkelige eiendommer fra kommunene til kirkelig fellesråd

(20.01.2002): <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-v-62002-b/id109003/>

I soknets eie (KA 2007). Håndbok i kirkelig eiendomsopprydning. *Boken er ment som en veiledning for hvordan kirkelige fellesråd, sammen med kommunen, kan håndtere kirkelige eiendomsforhold.*

Sola kirkelige fellesråd 14.10.15 Sak 29/15: Igangsetting av prosess vedr overføring av kirkelige eiendommer

Brev 19.10.15 til Rådmann Sola kommune vedr Overføring av kirkelige eiendommer i Sola kommune

17/103 - Overføring av kirkelige eiendommer i Sola kommune

Vedlegg 1 - Tananger

Vedlegg 2 - Sola Kirke

Vedlegg 3 - Sørnes

Vedlegg 4 - Rege

Vedlegg 5 - Sola sentrum Kirke

Vedlegg 6 - Prinsippavtale (14797)

Alle dokumenter er tilgjengelig her:

https://nyttinnsyn.sola.kommune.no/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2017005002&

E-post 08.03.18 fra Stavanger bispedømmekontor vedr overdragelse av eiendommene fra kommunen til soknet

OPPFØLGING AV SAKEN VEDR OVERFØRING AV KIRKELIGE EIENDOMMER I SOLA

Formannskapet i Sola kommune hadde under sak 08/2017 - 17/5002 - *Overføring av hjemmel for kirkelige eiendommer fra Sola kommune til Sola kirkelige fellesråd (Soknet)* følgende behandling i sitt møte 29.08.17:

Rådmannens forslag til prinsippavtale vedtas.

Rådmannen gis mandat til videre forhandlinger med hjemmelsoverføring for de enkelte områdene i samsvar med vedtatt prinsippavtale.

Dersom en kirke i fremtiden avvikes/avvigsles skal eiendommen tilbakeføres Sola kommune.

Behandling

Formannskapetets enstemmige vedtak i samsvar med rådmannens tilrådning med tillegg i pkt. om tilbakeføringsrett etter forslag fremmet av Janne Stangeland Rege.

Da Sola kirkelige fellelsråd i sitt møte 09.09.17 behandlet sak vedr overdragelse av kirkelige eiendommer under sak 31/17 ble det gjort følgende enstemmige vedtak:

a. Sola kirkelige fellelsråd gir sin tilslutning til Prinsippavtale om overdragelse av eiendommer benyttet til kirkelige formål fra Sola kommune til Sola kirkelige fellelsråd i formannskapetets møte 29.08.17.

b. Sola kirkelige fellelsråd forutsetter at endelig framforhandlet utkast til formell eiendomsoverdragelse legges fram til endelig godkjenning i rådet.

c. Fellelsrådet ber om å bli informert og oppdatert om prosessen underveis i arbeidet.

For å bidra til en god forståelse i fellelsrådet av denne saken velger kirkevergen i det følgende å gjengi storparten av saksforelegget til FR-sak 31/17:

BAKGRUNN FOR SAKEN

Denne saken har lange historiske røtter i det norske samfunnet og kirkehistorien, og det er viktig å ta et tilbakeblikk på bakgrunnen for at hjemlene for de kirkelige eiendommene skal formelt overføres til Sola kirkelige fellelsråd fra Sola kommune.

Fra 1837 til 1996 var kommunen rettssubjekt på vegne av soknene og var kirkekasse, kirkestyre, kirkebyggforvalter og gravplassforvalter. Det var følgelig naturlig at de kirkelige eiendommene var hjemlet på kommunen selv om det uttrykkelig i kirkelovene fra 1897 står at kirken er soknets eiendom. De var også soknets eiendom før 1897, men ikke eksplisitt uttrykt i lov.

Nåværende kirkelov og gravferdslov trådte i kraft 1. januar 1997. Sola kirkelige fellelsråd og Den norske kirkes menigheter i Sola ble i forbindelse med ny kirkelov fra 1997 følgelig etablert som egne rettssubjekter. Ved dette ble menighetene gitt status som selvstendige rettssubjekter med anledning til å stå som hjemmelshavere til sine kirker og kirkelige eiendommer.

Kirkevergen har fra tid til annen siden 2007 muntlig tatt opp behovet for å komme i gang med denne prosessen med kommunens ledelse, og saken ble lagt fram til behandling i Sola kirkelige høsten 2015, for at det formelt kunne igangsettes en nødvendig prosess mellom kommunen og fellelsrådet for å overføre de kirkelige eiendommene i Sola til Sola kirkelige fellelsråd.

Kultur - og kirkedepartementet har i Rundskriv V-6/2002 B gitt veiledning for hvordan slik opprydding bør gjøres. For å oppfylle lovens intensjon er det nødvendig å rydde opp i de uklarheter som i dag finnes når det gjelder hvem som fremstår i grunnbøkene som eier av ulike kirkelige eiendommer. Dette betyr at alle kirkebygg og kirkegårder innenfor Sola kommune, og som tjener Den norske kirke, er i utgangspunktet omfattet av disse bestemmelsene. Soknet sin eiendomsrett omfatter som hovedregel kirkebygget og hele den matrikulerte eiendom som

kirkebygget står på. Dette avgrenses av hva som er en naturlig avgrensing og hva som er angitt som kirkeformål i departementets godkjenning av kirkebygget i sin tid. Denne dokumentasjonen skal og må framskaffes i det kommende arbeidet, og kirkevergen står i kontakt med Stavanger bispedømmekontor for å bl.a. få bistand til dette og faglige råd underveis.

Sola kirkelige fellesråd utfører dette arbeidet i egenskap av å representere soknene, jfr. Kirkelovens § 14, og gjorde i sak 29/15: Igangsetting av prosess vedr overføring av kirkelige eiendommer følgende vedtak:

Sola kirkelige fellesråd henstiller til Sola kommune ihht. Rundskriv V-6/2002 B Overføring av kirkelige eiendommer fra kommunene til kirkelig fellesråd (20.01.2002) om at formell prosess vedrørende overføring av kirkelige eiendommer igangsettes så fort som mulig.

Samarbeidet mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd om denne saken tok deretter formelt til høsten 2016.

Alle de aktuelle kirkelige eiendommene står pr i dag hjemmelført på Sola kommune, fordi det var kommunen som opptrådte på vegne av soknet før 1997. Det har i kartleggingsarbeidet som er gjennomført siste året også blitt avdekket at enkelte deler av de kirkelige eiendommene fremdeles står registrert på flere privatpersoner,

Det er viktig å tydeliggjøre for fellesrådet at arbeidet med å rydde opp i uklare og feilaktige eiendomsforhold krever både juridisk kompetanse og betydelig tid. En del kommuner og kirkelige fellesråd har gjennomført prosessen, og langt flere er i gang med arbeidet over hele landet. Noen steder har prosessen tatt en del år pga. krevende oppryddingsarbeid og faktisk og faglig uenighet om løsninger og kompromisser, og noen steder har dette arbeidet medført også krevende mediefokus.

Saken er aktualisert i lys av at Den norske kirkes formelle organisering og bånd til staten er i ferd med å avvikles, og Den norske kirke ble fra 01.01.2017 etablert som eget rettssubjekt, men disse forholdene har formelt sett ikke noe med hverandre å gjøre, da nåværende kirkelov med disse bestemmelsene ble klargjort i lovs form allerede i 1997.

Fra 1997 ble soknene altså formelle rettssubjekt med to organer som kan opptre på vegne av soknet. Fellesrådene overtok den rollen som kommunen hadde på vegne av soknene tidligere og eiendomshjemlene skal følgelig rettes til soknet ved fellesrådet. Da departementets rundskriv V-6/2002B kom i 2002 vedrørende overføringene gav det også klarhet i frafall av dokumentavgift og med beskrivelse av hvordan kirkelig eiendom er å forstå. Det omfatter kirkebygget og den matrikulerte eiendom det står på. I utgangspunktet skulle dette være et enkelt arbeid i hver enkelt kommune.

Det har i mange kommuner vist seg å bli et komplisert arbeid, er dessverre ikke alltid like enkelt, blant annet fordi kommunene i mange tilfeller opp gjennom årene ikke har gjort de nødvendige kartforretninger som har utskilt kirketomt i forhold til den godkjenning av kirketomt kirkedepartementet alltid gjør i forbindelse med bygging av kirke. Dermed må det samtidig skje en opprydding. Det er også skjedd reguleringer på kirketomtene som brukes som begrunnelse for kirketomtforståelsen. En kan forstå at kommuner kan ha hatt en tendens til å tro at fordi eiendommen står hjemlet på kommunen så har de hatt det reelle eierskapet til kirkebygget og grunnen og at kommunen dermed skal gi fra seg noe til kirken. Det gjelder for øvrig også tilsvarende for gravplasser, som også er i soknets eie.

Fra noens side er det en oppfatning av at kommunen tenker at den skal *gi* kirken noe, og at en i noen tilfeller helst vil avgi minst mulig areal rundt kirkebyggene. Saken dreier seg slik i realiteten om at eiendomsforholdene skal rettes i grunnboken, dvs. bringes i orden i forhold til at det er soknet som er faktisk eier av den lokale kirken, dvs at disse eiendommene ikke er noe som den lokale kommune skal *gi tilbake*. Det er grunnboken, dvs den formelle eiendomsregistreringen som skal rettes.

Det arbeidet med formell overføring av de kirkelige eiendommene som nå skal gjennomføres har langsiktige konsekvenser. Kirkelig fellesråd må opptre i forhold til det vi oppfatter som norsk lov. Dette arbeidet krever juridisk kompetanse i kirkelig fellesråd, som de aller fleste ikke innehar i sine staber. Det har derfor vært naturlig at kirkevergeadministrasjonen sommeren 2017 har henvendt seg til KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter) og fått noe juridisk bistand fra en av KAs advokater med høy kompetanse på dette spesialfeltet. Det vil også være helt nødvendig i hele den kommende prosessen, og fellesrådet må være innforstått med at det vil medgå både betydelig tidsbruk og økonomiske midler i dette arbeidet. Kirkevergen mener at fellesrådet er forpliktet til å kjøpe nødvendige juridiske tjenester i arbeidet og forhandlinger videre, slik at en sammen med Sola kommune kommer fram til en endelig avtale om overdragelse av de kirkelige eiendommene som er i tråd med kirkeloven, kirkedepartementets tolkning av disse forholdene og eventuell rettspraksis.

Det har vært en god dialog våren og sommeren 2017 mellom Sola kommunes jurist og saksbehandler og kirkevergeadministrasjonen i forberedelsene til følgende sak som formannskapet fikk seg framlagt til behandling 29.08.2017 (vedtak gjengitt innledningsvis)

.....

Sola kommunes saksbehandlere (jurister) og kirkeverge og assisterende kirkeverge har etter formannskapets og fellesrådets vedtak i august og september 2017 avholdt flere møter og utført befaringer til de kirkelige eiendommene, for å gjøre seg kjent med de aktuelle områdene og arealene som skal overføres til soknene ved kirkelig fellesråd, samt for å identifisere mulige utfordringer og arealer det kan være reell uenighet om i denne prosessen. Arbeidet og kontakten har som i 2017 foregått i god dialog og gjensidig respekt for det arbeidet som skal utføres, og det er uttrykt tydelig vilje til å finne fram til gode, endelig løsninger i eiendomsoverføringsarbeidet.

I respekt og ærbødighet for sakens karakter og juridiske forhold er det på dette stadiet viktig for kirkevergeadministrasjonen å peke på at denne overdragelsesprosessen innehar mange juridiske forhold og krevende betraktninger og vurderinger som etter kirkevergens oppfatning krever juridisk kompetanse. Dette inntrykket er både bekreftet og forsterket etter å ha drøftet saken med andre fellesråd som er i tilsvarende situasjon. Kirkevergeadministrasjonen innehar ikke den formelle kompetansen til dette, og finner det både krevende og noe uansvarlig å påta seg dette ansvaret alene.

Kirkevergen melder derfor på bakgrunn av fellesrådets vedtak under sak 31/17 pkt. c) tilbake til rådet og tilrår at fellesrådet henvender seg til KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter) for å kjøpe nødvendig juridisk bistand til å fullføre eiendomsoverdragelsessaken. KA besitter dyktige og godt kvalifiserte jurister og advokater som på en god måte og med inngående kjennskap til jussen og kirkelovens bestemmelser kan føre prosessen videre og i mål overfor Sola kommune. Kirkevergen finner det imidlertid naturlig at kirkevergeadministrasjonen fremdeles

deltar aktivt sammen med KA's fagperson i det arbeidet som skal gjøres sammen med kommunens saksbehandlere.

Det er en forutsetning at fellesrådets medlemmer er godt kjent med vedlagte saksdokumenter til formannskapet 29.08.17 for å få et så godt overblikk og forståelse av saken som mulig.

Fra Stavanger bispedømmekontor har kirkevergene i bispedømmet 08.03.18 også mottatt en epost med informasjon om et nylig møte mellom Stavanger biskop og Fylkesmannen i Rogaland. Dette møtet drøftet også problemer i noen kommuner i forbindelse med overdragelse av eiendommer fra kommunene til de kirkelige soknene. Fylkesmannen har en tilsynsrolle i forhold til kommunene, og skal se til at kommunene følger lover, regler og andre statlige bestemmelser. Som eposten gjengir var det i møtet med fylkesmannen en åpenhet fra Fylkesmannens side i å gå inn i saker der kommuner ikke følger de retningslinjer som er gitt for eiendomsoverdragelser. Stavanger biskop kan på vegne av de kirkelige fellesrådene videreformidle saker og problemstillinger til Fylkesmannen.

Det er imidlertid viktig for kirkevergen å presisere at det på dette tidspunktet ikke foreligger konkrete problemstillinger mellom Sola kirkelige fellesråd og Sola kommune.

TILRÅDING TIL FELLESRÅDET

På bakgrunn av ovennevnte vurderinger og betraktninger tilrår kirkevergen at Sola kirkelige fellesråd kjøper nødvendig juridisk bistand primært fra KA i arbeidet med overføring av kirkelige eiendommer i Sola. Erfaringer fra andre steder i landet tilsier at KAs juridiske tjenester er rimeligere enn hos ordinære advokatus. Hvis KA eventuelt ikke har kapasitet må disse tjenestene kjøpes hos annen advokat med relevant kompetanse på området.

Fellesrådet anbefales med dette å under følgende FR-sak 15/18 å disponere kr. 60 000 av det regnskapsmessige mindreforbruket i 2017 til dette formålet.

Forslag til
VEDTAK:

- a. Sola kirkelige fellesråd gir sin tilslutning til administrasjonens forslag om å kjøpe nødvendig juridisk bistand fra KA eller andre i arbeidet med overføring av kirkelige eiendommer i Sola.*
- b. Fellesrådet imøteser det videre arbeidet med eiendomsoverdragelse med interesse og ser fram til å bli informert og oppdatert om prosessen videre.*

FR-sak 15/18 Godkjenning av Årsrapport 2017 for Sola kirkelige fellestråd

SAKSDOKUMENTER

Forslag til Årsrapport 2017 for Sola kirkelige fellestråd.

Legges ut på <http://sola.kirken.no/R%C3%A5d-og-utvalg> når rapporten er formelt godkjent.

SAKSFORELEGG

Det vises til vedlagt utkast til Årsrapport 2017 for Sola kirkelige fellestråd samt kirkevergens presentasjon i møtet.

Forslag til
VEDTAK:

Framlagt forslag til Årsrapport 2017 for Sola kirkelige fellestråd godkjennes.

FR-sak 16/18 Godkjenning av foreløpig årsregnskap 2017 for Sola kirkelige fellestråd

SAKSDOKUMENTER

Økonomiske oversikter (drift, investering, balanse) 2017

Resultatrapport Sola kirkelige fellestråd 2017

SAKSFORELEGG

Kommentarer til foreløpig regnskap 2017 for Sola kirkelige fellestråd

Foreløpig driftsregnskap er gjort opp med mindreforbruk på kr 215 000 mot et budsjettert resultat i balanse med bruk av disposisjonsfond på kr 519 000. Regnskapet for trosopplæringen er gjort opp med et mindreforbruk på kr 3 000. Dette føres i eget regnskap.

Lønn og sosiale kostnader

Lønn og sosiale kostnader har et totalt merforbruk på kr. 97 000. I de årene beregningen av reguleringspremien på pensjon fra KLP ligger innenfor budsjettert belastning i regnskapet gir det ingen effekt på resultatet siden reguleringspremien blir etterbevilget av kommunen.

Pensjonskostnadene for Sola kirkelige fellestråd har i 2017 blitt som budsjettert. Dette gjelder også øvrige lønnskostnader.

Kostnadssiden

180 Energi. Dyrere strøm og høyere forbruk gir et merforbruk i forhold til budsjett på kr 49 000.

230 Vedlikehold av bygg og anlegg (kirkene) gir et mindreforbruk på kr 211 000. I dette ligger kr 100 000 som ble budsjettert til vedlikehold av orgel i Sola kirke, og dette arbeidet ble ikke påbegynt i 2017 som forutsatt ved budsjettering.

Inntektssiden

16 Salgsinntekter er kr 49 000 høyere enn budsjettert. Dette skyldes at det fra 2017 ble gjennomført fakturering for utenbygds begravelser, noe som har gitt inntekter på kr 40 000.

Menighetsbladet

Menighetsbladet har et merforbruk på kr 30 000. Dette skyldes noe høyere kostnader til trykking enn budsjettet.

Avsluttende regnskapskommentarer

Den endelige tilskuddsrammen fra Sola kommune blir avregnet først i forbindelse med årsoppgjøret. Lønnsmerutgifter samt KLP reguleringspremie var opprinnelig budsjettet til kr 938 000, men endte på kr 651 000.

Fellesrådet forvalter pr 31.12.2017 et gravlegat på kr 687 000 som skal dekke fremtidig stell av graver. I tillegg et «Rest»-fond på kr 87 000 til «forskjønnelse» av kirkegårdene i Sola. Beløpene står på egen bank-konti og forrentes med samme betingelser som vår folio-konto og Sola kommune for øvrig. Deler av renteinntektene godskrives legatene. Legatene blir belastet med administrasjonskostnader.

I behandlingen av budsjett for 2018 ble punktet om rengjøring og reparasjon av orgelet i Sola kirke utsatt til behandling av endelig regnskap for 2017. Punktet blir gjengitt i sin helhet:

I. Vedlikehold av musikkinstrumenter

Orgelet i Sola kirke har over flere år hatt dokumentert behov for rengjøring og reparasjoner. Kirkevergen og kantor hadde i mars 2016 møte i kirken med orgelbyggeriet Ryde & Berg AS som leverte instrumentet i 1985 og ble da lovet et kostnadsoverslag for det nødvendige vedlikeholds-arbeidet. Beklageligvis er dette ikke blitt fulgt opp fra orgelbyggeriets side. Fellesrådet ble anbefalt og gjorde vedtak om for 2017 å sette av kr. 100 000 til dette formålet. Administrasjonen har drøftet saken på nytt med kantor som kjenner orgelet godt og som de siste årene har foretatt mindre reparasjoner i samarbeid med orgelbyggeriet.

Kirkevergen har etter ny henvendelse 16/1-18 mottatt nytt og oppdatert kostnadsoverslag, og gjengir følgende redegjørelse (se vedlagt prisoverslag):

*Sola kirke orgel bygget av Ryde & Berg orgelbyggeri A.S i 1986
Orgelet har 24 stemmer fordelt på hovedverk, Svellverk og pedalverk.
Restaureringsplan. Prisoverslag (+/- 20%)*

*Etter mange års drift er det nå nødvendig med en gjennomgang med utskifting av alt lær i belgene. Alle armer i fordelingsrammen i pedal byttes med nye veller i tre
Støv i orgelet skaper en del problemer for stemmingsstabiliteten. Oftest renses orglene hvert tiende år. I sola kirke er dette arbeidet ikke utført tidligere.
Nedenstående arbeider anbefaler vi utført samlet. Da det ene momentet påvirker de neste.*

Anbefalte arbeider har et prisoverslag på kr. 558 000 (eks. mva), med reise-, diett- og overnattingskostnader i tillegg. Vi gjør oppmerksom på at prisoverslaget innehar en +/- 20%) – variabel.

Det ligger videre i prisoverslaget en mulighet til å oppgradere orgelet med et elektronisk registratursystem, som er blitt mer og mer vanlig. Dette har en ca. pris på kr. 480 000 eks. mva.

I lys av fellestrådets stramme budsjettprioriteringer er det behov for å se nøye på hva som er mulig å få gjort i 2018 og eventuelt i årene videre. Orgelets vedlikeholds – og reparasjonsbehov er etter kirkevergens oppfatning udiskutable etter over 30 års bruk. Å unnlåte å ta fatt på nødvendige og anbefalte reparasjons – og oppgraderingsarbeider kan fort føre til akutte situasjoner der orgelet ikke kan brukes, og der man akutt må tilkalle orgelbyggeriet for diverse reparasjoner. De foreslåtte arbeidene må muligens tas etappevis, selv om det alternativet genererer totalt større kostnader. Beløpet på kr. 100 000 som ble avsatt i 2017 er for lite til å ta til med disse større reparasjons – og vedlikeholdsarbeidene.

Kirkevergen foreslår overfor fellestrådet at saken legges fram til egen behandling i neste møte, og i lys av årsresultatet for 2017. Fellestrådet vil da ha et mer avklart bilde av sin økonomiske situasjon.

Til fellestrådets informasjon gjennomgikk orgelet i Sørnes kirke en hovedservice vinteren 2013 til en kostnad på om lag kr. 260 000.

Mindreforbruket fra 2017 er ikke på langt nær nok til å dekke rengjøring og reparasjon av orgelet i Sola kirke, og kirkevergen anbefaler at dette arbeidet utsettes.

Disponering av overskudd

Ved budsjettbehandlingen for 2018 (FR-sak 07/18) ble det budsjettert med et merforbruk på kr 509 000 som forutsattes brukt fra disposisjonsfond. Et regnskapsmessig mindreforbruk i 2017 bør i lys av det avsettes til disposisjonsfond.

I FR-sak 14/18 ble det pekt på behovet for å avsette midler til juridisk bistand i forbindelse med saken om overdragelse av eiendommer fra Sola kommune til soknene i Sola. Det foreslås derfor å avsette kr 60 000 av mindreforbruket fra 2017 til dette formål.

Forslag til disponering av overskudd:

• Avsettes disposisjonsfond	kr 155 235
• Avsettes til advokatbistand ifm eiendomsoverdragelse	kr 60 000

Totalt	kr 215 235
--------	------------

Forslag til
VEDTAK:

- Fremlagte foreløpig driftsregnskap med tilhørende balanse godkjennes under forutsetning av positiv revisjonsberetning.*
- Mindreforbruk 2017 kr 215 235 disponeres på følgende måte:*

- Tillegges disposisjonsfond kr 155 235
- Juridisk bistand ifm (eiendomsoverdragelse) kr 60 000

Totalt kr 215 235

- c. Sola kirkelige fellesråd finner ikke rom for å sette av de nødvendige midler til rengjøring og reparasjon av orgelet i Sola kirke nå.

FR-sak 17/18 Fastsettelse av trosopplæringsbudsjett for Sola-menighetene for 2018

SAKSDOKUMENTER

Tildelingsbrev 2018 fra Stavanger bispedømmeråd

SAKSFORELEGG

Det er siden trosopplæringsreformen ble etablert Stavanger bispedømmeråd som tildeler trosopplæringsmidler til menighetene i Sola kirkelige fellesråd. Tildelingsbrevet for 2018 ble mottatt 22.01.2018

2018-tildelingen er på kr. 1 660 000, ihht. følgende oversikt:

TUNGENES 2010		Helårsvirkning 2018	Utjevnings- midler 2018	Sum tilskudd 2018	Helårs- virkning 2017	A-konto våren 2018
Ræge		290 000		290 000	287 000	145 000
Sola		642 000		642 000	635 000	321 000
Sørnes		330 000	6 000	336 000	326 000	168 000
Tananger		392 000		392 000	388 000	196 000
Sola KF	1 660 000	1 654 000	6 000	1 660 000	1 636 000	830 000

Tidligere års tildeling til Sola-menighetene:

2017: kr. 1 642 000

2016: kr. 1 606 000 etter fradrag for kr. 36 000 for tidligere års mindreforbruk

2015: kr. 1 604 000

2014: kr. 1 573 000

2013: kr. 1 485 000

2012: kr. 1 408 000

I hht. Vilklårene for tildelingen er det kirkelig fellesråd som valgt organ som bl.a. skal vedta et samlet budsjett for tilskuddsmidlene fra staten. Budsjettet skal bl.a. fordele midlene på henholdsvis personalkostnader og driftsmidler. Fellesrådet skal også vedta andel av driftsmidlene som stilles til disposisjon for menighetsrådene og fordelingen av disse midlene mellom menighetsrådene.

Trosopplæringsregnskapene i de 4 menighetene føres i eget regnskap under Sola kirkelige fellesråd med egne avdelinger for hver menighet, også dette i tråd med vilklårene for tildelingen.

Kirkevergen har ved flere anledninger overfor fellesrådet pekt på om økte administrasjons-

kostnader bør belastes trosopplæringsbudsjettene. Ordningen er så langt ikke etablert, og det foreslås heller ikke for 2018. Det er videre nødvendig å sette av fondsmidler til framtidige pensjonsforpliktelser knyttet til trosopplæringsstillingene. Dette er pliktige kostnader som fellesrådet som arbeidsgiver vil måtte bære i mange år framover, og det vil derfor være nødvendig å sette av midler til dette av den årlige tildelingen.

I de årlige tildelingsbrevene er fellesrådene pålagt å sende inn til Stavanger bispedømme vedtatt budsjett for inneværende år sammen med revidert regnskap for avsluttet driftsår innen 15.mai. De respektive menighetsrådene skal fastsette forslag til budsjett 2018 før endelig godkjenning i fellesrådet. Neste ordinære møte i Sola kirkelige fellestråd er 30.mai, og kirkevergen foreslår også for 2018 at fellesrådet av tidsmessige grunner delegerer til økonomiutvalget å fastsette årets trosopplæringsbudsjett innen oppgitt frist. Fellesrådet har gjort tilsvarende vedtak siden i 2012.

Forslag til
VEDTAK:

Sola kirkelige fellestråd delegerer til økonomiutvalget å godkjenne innen 15.05.2018 samlet budsjett for tilskuddsmidlene fra staten til trosopplæring i menighetene i Sola. Saken legges fram til orientering på fellesrådets neste ordinære møte 30.05.18.

FR-sak 18/18 Eventuelt

Vel møtt!

14.03.2018 / 15.03.2018

Karim Saffaran (sign.)
Leder Sola kirkelige fellestråd

Trygve Torgersen (sign.)
Kirkeverge

Neste ordinære møte i Sola kirkelige fellestråd: Onsdag 30.mai 2018 kl. 19:00 på Sola menighetsenter

Møtebok

Blad 1

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 24.januar 2018
-------------------------	--	---

		Møtedato 24.01.2018	Fra kl. 1900	Til kl. 2050
--	--	------------------------	-----------------	-----------------

Til stede på møtet:

Medlemmer	Ræge MR Ræge MR Sørnes MR Sørnes MR Tananger MR Tananger MR Sola MR Sola kommune Stavanger biskop	Karim Saffaran (leder) Trine Tjelta Petter Rønnevik (nestleder) Torleif Oftedal Olav Kylland Helga Frøyland Trygve Tjora Ole Andreas Gundersen (H) Morten Sandland
Vara-medlemmer		
Andre	Kirkeverge Assisterende kirkeverge	Trygve Torgersen Kai Rune Byberg

Behandlede saker

Sak 01/18 – 08/18

Underskrifter

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Utskrifter

Signatur:

--

Møtebok

Blad 2

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 24.januar 2018
-------------------------	--	---

Åpningsord v/leder Karim Saffaran:

Fokus på MENNESKEVERD som grunnlag for fellesrådets arbeid i 2018.

SAKLISTE:

FR-sak 01/18 Godkjenning av innkalling og sakliste til møte 24.01.2018

VEDTAK:

Innkalling og sakliste til møte 24.01.2018 godkjennes.

FR-sak 02/18 Godkjenning av møtebok fra møte 04.12.17

VEDTAK:

Framlagt forslag til Møtebok fra fellesrådets møte 04.12.17 godkjennes.

FR-sak 03/18 Informasjon, skriv og meldinger

- a. Nye KA-rundskriv siden forrige møte:
 - 13/17 Hovedtariffavtale for organisasjoner pr. 01.01.2018 – uravstemning
 - 14/17 Lønns- og personalstatistikk pr. 01.12.2017
 - 15/17 Hovedtariffavtale for organisasjoner – iverksettelse 01.01.2018

KAs rundskriv er tilgjengelige på: <http://www.ka.no/nyheter/rundskriv>
- b. Status på tilsettingssaker og personalsituasjon
- c. Status på div. vedlikeholdsarbeider kirkebygg
- d. Vedr endring av kirkerommet i Sørnes kirke
- e. Kort statusorientering: Prosjekt 49041 Ny kirke i Sola sentrum – hva skjer i 2018
- f. Innlevert høringsuttalelse 291217 om ny lov om tros – og livssynsamfunn
- g. Leder Sola kirkelige fellesråd på Stavanger bispedømmes Rådsledersamling 19.-20.01.18
- h. Prostdag for tilsatte medarbeidere i Tungenes prosti 06.02.18 i Tananger kirke
- i. Avgifter fastsatt av gravplassforvaltningen i Stavanger for 2018
- j. Skriv 16.01.18 fra Sola kommune: Offentlig ettersyn av reguleringsplan 0585 Kirke i Sola sentrum
- k. Skriv 23.01.18 fra Sola kommune mottatt på E-post 24.01.18: Vedtatt budsjett 2018 (for Sola kirkelige fellesråd)

VEDTAK:

Fellesrådet tar framlagte skriv og informasjon ellers til orientering.

--

Møtebok

Blad 3

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 24.januar 2018
-------------------------	--	---

FR-sak 04/18 Regnskapsrapport januar – desember 2017

VEDTAK:

Fremlagte foreløpige driftsrapport per 31.desember 2017 for Sola kirkelige fellesråd med kommentarer tas til orientering.

FR-sak 05/18 Kirkelig beredskapsplan ved ulykker

VEDTAK:

- a. Sola kirkelige fellesråd godkjenner fremlagt forslag til Kirkelig beredskapsplan ved ulykker.*
- b. Fellesrådet forutsetter at nødvendige justeringer og oppdateringer foretas administrativt og i nært samarbeid med involverte medarbeidere og instanser.*
- c. Administrasjonen merker seg fellesrådets innspill og kommentarer til beredskapsplanen og vil legge til rette for beredskapsøvelse for nøkkelpersoner i menighetene og kirkevergeadministrasjonen i Sola.*

FR-sak 06/18 Sammensetning av Sola kirkelige fellesråd 2018

VEDTAK:

Sola kirkelige fellesråd består i 2018 av følgende representanter:

*Karim Saffaran, Ræge MR - leder
Petter Rønnevik, Sørnes MR - nestleder
Trine Tjelta, Ræge MR
Olav Kylland, Tananger MR
Helga Frøyland, Tananger MR
Torleif Oftedal, Sørnes MR
Trygve Tjora, Sola MR
Harald Velde, Sola MR
Ole Andreas Gundersen (H), Sola kommunestyre
Morten Sandland (sokneprest i Sola), Stavanger biskop*

--

Møtebok

Blad 4

Kommune Sola kommune	Styre, råd, utvalg mv. Sola kirkelige fellesråd	Møtested Sola menighetssenter 24.januar 2018
-------------------------	--	---

FR-sak 07/18 Forslag til driftsbudsjett 2018 for Sola kirkelige fellesråd

VEDTAK:

a. Framlagt forslag til detaljbudsjett 2018 for Sola kirkelige fellesråd vedtas med en tilskuddsramme fra Sola kommune på kr. 13 877 000. Stipulert samlet tilskudd er inkludert lønns – og pensjonsreserve på kr. 938 000, ihht. budsjettsskriv 23.01.18 fra Sola kommune.

b. Det budsjetteres med bruk av kr. 509 000 fra disposisjonsfond.

c. Som en del av 3-årig utfasing av tilskuddsordningen til menighetene yter Sola kirkelige fellesråd for 2018 følgende tilskudd til Sola og Sørnes menigheter:

Sola menighet: kr. 31 000

Sørnes menighet: kr. 15 000

d. Rengjøring og reparasjon av orgelet i Sola kirke utsettes til behandling av endelig regnskap for 2017.

FR-sak 08/18 Godkjenning av økt stillingsstørrelse for ungdomsleder i Ræge menighet

VEDTAK:

a. Sola kirkelige fellesråd godkjenner en menighetsfinansiert toårig prosjektstilling på 20% fom. 01.02.2018 i Ræge menighet.

b. Ræge menighet er økonomisk ansvarlig for alle relaterte personalutgifter knyttet til egenfinansierte stillinger, inkludert tariffmessige justeringer, løpende og framtidige pensjonsforpliktelser, telefongodtgjørelse, reisegodtgjørelse mv.

Neste ordinære møte i Sola kirkelige fellesråd: Onsdag 21.mars 2018 kl. 19:00 i Ræge kirke

--

Info om Tungenes prosti

Jorunn Kraft Vistnes <jv576@kirken.no>

on 07.03.2018 16:15

Til: Øystein Kirkeli <Oystein@finnøy.kyrkja.no>; Yngve Søyland <yngve.soyland@rennesøy.kyrkja.no>; Trygve Torgersen <trygve.torgersen@sola.kirken.no>; Rune Skagestad <rune.skagestad@randabergkirkene.no>; Haakon Kessel <haakon.kessel@rege.menighet.no>; Morten Sandland <morten.sandland@sola.menighet.no>; Berit Espeset <berit.espeset@sornes.menighet.no>;

Kopi: Gunnar Rønnestad <gr575@kirken.no>;

Til

Menighetsråd og kirkelige fellesråd

Sokneprester, daglig ledere og kirkeverger i Tungenes prosti

Her kommer litt info om endringer i Tungenes prosti i tiden fremover.

Vi ber om at dere som har mottatt e-posten informerer videre i deres linjer.

Som kjent for mange av dere har prost Kjetil meldt at han går av med pensjon til sommeren. Hans siste dag i tjenesten er 30.6.2018, og vi skal ved et senere høve få anledning til å takke for hans tjeneste. Noen har lurt på hva som skal skje med Tungenes prosti i forbindelse med ledigheten i prostestillingen og de kommende kommunesammenslåingene.

Et endelig svar på det har vi ikke, men noe vet vi:

- Fra 1.7.2018 blir soknepresten i Randaberg Tomas Mjelde Røsbak konstituert som prost i Tungenes, og det vil vare frem til 1.1.2020. Grunnen til at vi velger å sette inn en konstituert i stedet for å tilsette en ny prost med en gang, er at bispedømmerrådet har gjort et vedtak om å gå igjennom prostistrukturen i bispedømmet. Dette med bakgrunn i kommende kommunesammenslåinger.
- I løpet av våren vil det bli satt sammen en arbeidsgruppe som er bredt sammensatt fra menighetsrådene, de kirkelige fellesråd, tilsatte prester og biskop/bispedømmerråd, og som har som mandat å se på prostistrukturen som skal gjelde fra 1.1.2020. Dere vil få mer informasjon om dette i løpet av kort tid. Veien videre for prostiet skal være avklart i god tid før kommunesammenslåingen mellom Rennesøy, Finnøy og Stavanger i 1.1.2020.

Vi legger ved lenke til sakspapir når denne saken var behandlet i BDR. Lenken er et dokument på mange hundre sider, men om dere klikker dere inn på denne saken i oversikten i starten kommer dere direkte til prostisaken.

<https://kirken.no/globalassets/bispedommer/stavanger/dokumenter/om-bispedommet/bispedommeradet/innkallinger/komplett-innkalling--stavanger-bispedommerad-2017-2019-14.1...pdf>

Om dere lurer på noe er det bare å spørre.

Vennlig hilsen

Jorunn Kraft Vistnes
stiftsdirektør
Stavanger bispedømme
Den norske kirke
51846070

Saksnr.	Styre, råd, utvalg	Møtedato
	Formannskap	

Saksbehandler: Christine Egeland Arkivsaksnr.: 17/103
Bøe

Arkiv: FE-614, FA-
D13, HIST-
15/3848

Overføring av hjemmel for kirkelige eiendommer fra Sola kommune til Sola kirkelige fellesråd (Soknet)

Rådmannens forslag til vedtak:

Rådmannens forslag til prinsippavtale vedtas.

Rådmannen gis mandat til videre forhandlinger med hjemmelsoverføring for de enkelte områdene i samsvar med vedtatt prinsippavtale.

Vedlegg:

- vedlegg 1 - Tananger
- Vedlegg 2 - Sola Kirke
- Vedlegg 3 - Sørnes
- Vedlegg 4 - Rege
- Vedlegg 5 - Sola sentrum Kirke
- Vedlegg 6 - Prinsippavtale (14797)
- Vedlegg 7 - Rundskriv -2002

SAKSUTREDNING:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskap

Vedtaket ekspederes til:

Kopi til:

Sola kirkelige fellesråd ved kirkeverge Trygve Torgersen
Eiendom, avd. park og gravlund

Saken gjelder:

Overføring av kirkelige eiendommer fra Sola kommune til Sola kirkelige fellesråd.

Bakgrunn:

Kirkeloven og gravferdsloven trådte i kraft 1.januar 1997. Hovedmålet med de nye lovene var å klargjøre og styrke den lokale kirkes rettslige stilling. I henhold til kirkeloven § 2 er soknet et selvstendig rettssubjekt. Det innebærer blant annet at soknet kan ha partsstilling i

avtaler, rettslige tvister, samt at soknet kan være hjemmelshaver til fast eiendom. Etter kirkeloven § 17 (3) og gravferdsloven § 1 (3) er kirker og kirkegårder soknets eiendom, med mindre annet følger av særlig rettsgrunnlag.

I etterkant av at kirkeloven og gravferdsloven trådte i kraft er det avdekket et behov for å foreta en opprydding og avklaring når det gjelder hjemmelsforhold til kirkelige eiendommer, og for å oppfylle lovens intensjon i forhold til hjemmelsforhold til kirker og kirkelige eiendommer har det vært nødvendig å rydde opp i uklarhetene i forhold til grunnbøkene. Eiendomsretten og hjemmelsoverføringen til soknet omfattes som utgangspunkt hele den matrikulerte eiendommen jfr. Kirkeloven § 17 tredje ledd først punktum jfr. Ot.prp. nr. 64 (1994–95) på side 57 og NOU 1989: 7 på side 106.

I 2002 utarbeidet regjeringen et rundskriv for overføring av kirkelige eiendommer fra kommunene til kirkelig fellesråd (Rundskriv V-6/2002 B). Rundskrivet skal bidra til avklaringer rundt hva som inngår i den matrikulerte eiendommen.

I henhold til rundskrivet omhandler hjemmelsoverføringen fra kommunene til kirkelige fellesråd i hovedsak kirker og kirkegårder, men også andre områder/bygg med tilknytning til kirker og kirkegårder.

Regjeringen har i rundskrivet lagt opp til at kommunene sammen med kirkelige fellesråd skal håndtere og vurdere de konkrete sakene for hvilke eiendommer/bygninger som skal overføres. Rundskrivet er en veiledning for hvilke bygg og områder som skal/kan eller bør overføres, men listen er ikke uttømmende.

Hvis kommunen og kirkelig fellesråd etter forhandlinger ikke kommer til enighet om hvilke arealer som skal overføres, vil saken måtte bringes inn for de ordinære domstolene.

På bakgrunn av de ovennevnte forhold har Sola kommune ved samfunnsutvikling og Sola kirkelige fellesråd ved kirkeverge, høsten 2016 begynt arbeidet med kartlegging av bygg/områder som skal/kan overføres. Det har også blitt avholdt møte med Stavanger kommune og Stavanger kirkelige fellesråd for å høre på deres erfaringer med hjemmelsoverføring.

Kirkelige eiendommer som skal/kan eller bør overføres jfr. lovverket/rundskrivet

Det presiseres at rundskrivet inneholder en veiledning på hvordan kommunen og soknet kan gjennomføre selve hjemmelsoverføringen. Det vil til enhver tid være rom for kommunene og kirkelig fellesråd om å finne frem til den beste løsningen i de konkrete tilfellene.

I rundskrivet fremgår det hvilke eiendommer som i samsvar med loven skal/bør overføres og eiendommer som ikke skal overføres.

Eiendommer/bygninger som utgangspunktet skal eies av soknet.

Kirke og kirkegårder.

Hovedregelen er som nevnt innledningsvis at soknet er eier av kirker og kirkegårder. I henhold til Ot. Prp. Nr. 64 (1994-95) s. 57 har soknet eiendomsrett til «kirkebygget og hele den matrikulerte eiendom som kirken står på». De fleste steder utgjør kirken og kirkegårdene sammen en naturlig avgrenset eiendom. Det vil normalt være denne eiendommen som i sin helhet tilhører soknet. Dersom kirken eller kirkegården felles eller hver for seg har fått eget gnr/bnr vil matrikkelen gi en tilstrekkelig avgrensning for området som skal overføres. Dog vil dette kunne avvike noe hvis kommunen eier mer areal i området

rundt kirken og at selve kirken eller kirkegården er avgrenset. Ett eksempel på dette kan være offentlig veiareal, offentlig fri areal, offentlig parkeringsareal som ligger inne på samme gnr/bnr som kirken/kirkegårder. Kartforretning må gjennomføres for å fastslå grensene. Det presiseres i rundskrivet at det «vil være naturlig at det rundt kirken er en sone for hva som naturlig bør tilligge kirken» jfr. Ot. Prp. Nr. 64 (1994-95) s. 57. Omfang og størrelse på eiendom må vurderes konkret i de ulike tilfellene, men rundskrivet nevner f.eks. at adkomstvei og parkeringsplass bør omfattes.

Mange nye kirker ligger som en del av et større kompleks som kan omfattes både kirke, kontorlokaler, barnehage, menighetssal etc. I de aktuelle tilfellene vil selve godkjenningen av kirken være grunnlaget for hva som omfattes av hjemmelsoverføringen, og soknet vil da ha eiendomsrett til hele det godkjente området/bygget. Det påpekes i rundskrivet at en konkret vurdering må foretas og at andre løsninger kan være aktuelle.

For kirkegårder er arealene ofte avgrenset med fysisk inngjerding. Når det gjelder hjemmel i forhold til kommunen er dette avklart i loven, men hvis hjemmelshaver er privat er spørsmålet om eiendomsretten mer åpent. Eiendomsretten til en kirkegård går over til soknet idet arealet erverves, ved ekspropriasjon, gave eller annen frivillig hjemmelsoverføring.

Hvis arealet er avsatt i kommuneplanen til kirkegård, gjøres ingen endring i eksisterende eierforhold. Eies det avsatte areal av kommunen er det i teorien soknets eie, men hvis det eies av en privat person vil det først være soknets eie etter regulering og erverv er gjennomført.

Gravkapell, bårehus og andre bygninger på kirkegårder.

Gravkapell skiller seg fra kirker først og fremst ved at de ikke er definert som kirke etter kirkeloven. Reglene som gjelder for kirker gjelder derfor ikke for gravkapell. De er livssynsåpne seremonirom og kan benyttes ved gravferder i regi av tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke. Kirkelovgivningen sier ikke noe om eierforholdet når det gjelder bygninger på kirkegård. I samsvar med forvaltningsansvaret for disse slik det er fastslått i gravferdsloven § 3 «*Kirkelig fellesråd har ansvaret for at gravplasser og bygninger på gravplasser forvaltes med orden og verdighet og i samsvar med gjeldende bestemmelser.*». I henhold til rundskrivet er det naturlig å legge til grunn at også disse følger eiendommen og således vil være i soknets eie. Dette standpunktet vil være i samsvar med tinglysingslovens forutsetning for hva grunnbokshjemmelen omfatter.

Eiendommer/bygninger som i utgangspunktet skal eller kan eies av andre enn soknet.

Menighetshus.

Praksis for eierforhold til menighetshus varierer, og loven gir ingen holdepunkter. Dersom menighetshuset ligger på kirketomten, vil soknet normalt ha eiendomsrett, jfr. hovedregelen for bygninger på kirkegård. Menighetshus er ofte oppført på andre tomter enn kirketomter og i større grad enn for kirker vil derfor eierforholdet bli slik det er angitt i grunnboken. Det forekommer likevel at kommunen er oppført som eier av menighetshus som står på egen tomt. I tilfeller der menighetshuset eller tomten dette er oppført på, er ervervet ved gave

eller arv, vil ordlyden i gavebrevet eller testamentet kunne gi holdepunkter for hvem som er rette eier. Formålet med eiendommen vil i denne sammenhengen måtte tillegges stor vekt. Grunnen til at kommunen står som eier kan f.eks. være at det ble tatt opp lån for å finansiere bygget og at kommunen står som låntaker. I dag kan soknet selv oppta lån, og overføring av gjelden fra kommunen til soknet vil være et naturlig tema under forhandlingene. I andre tilfeller skyldes det at sorenskriveren ikke har akseptert at soknet skulle stå som hjemmelshaver. Også lokale momenter, så som eiendommens geografiske beliggenhet, bygningsmessige forhold og historiske forhold kan gi holdepunkter for hvem som bør ha eiendomsretten. I spørsmålet om grensene for eiendommen bør antakelig funksjonsmessige forhold tillegges avgjørende vekt.

Kommunens økonomiske forpliktelser og tjenesteytingsavtalen

Det kirkelige fellesråd har ansvaret for den lokale kirkeforvaltningen av blant annet kirker, kirkegårder og kirkelige stillinger. Kommunen har det offentlige finansieringsansvaret for fellesrådets virksomhet jfr. Kirkeloven § 15 og etterfølgende rundskriv F-24-99 og 02.03.1999.

Når hjemmelen overføres fra kommunen til soknet påvirkes ikke kommunens økonomiske forpliktelser til å stille med midler til drift og vedlikehold av kirker/kirkegårder og andre bygg. Sola kirkelige fellesråd søker om midler gjennom handling- og økonomiplan (HØP), mens tjenesteytingsavtalen styrer kommunens forpliktelser til å gjennomføre tiltak.

Sola kommune ved avdeling samfunnsutvikling og Sola kirkelige fellesråd ved kirkevergen har en pågående dialog og forhandlinger for revidering av tjenesteytingsavtalen fra 2003.

Det er kommunen som har det offentlige finansieringsansvar for kirkens virksomhet på det lokale plan, og følgelig må dekke eventuelle kostnader med gjennomføringen av eiendomsoverføringen.

Kart- og delingsforretning:

Loven eller rundskrivet sier ikke noe direkte vedrørende hvem som skal dekke kostnader knyttet til søknad om fradeling og oppmåling av eiendommene som skal overføres. Dog har kommunen som nevnt det overordnende økonomiske ansvaret og må dekke evt. kostnader som påløper med gjennomføring av eiendomsoverføringen.

Dokumentavgift:

Normalt vil en overskjøting utløse krav om tinglysingsgebyr og dokumentavgift, men for overføring av eiendommer for å oppfylle kirkelovgivningens intensjon gjorde Stortinget i april 2001 følgende vedtak: "*Stortinget ber Regjeringen sørge for at det ikke innkreves dokumentavgift i de tilfeller eiendommer, som følge av ny kirkelovgivning, overdras fra kommunen til kirkelig fellesråd.*" Finansdepartementet har gjort vedtak i samsvar med dette, og Toll- og avgiftsdirektoratet har i rundskriv 28. august i år til alle lokale tinglysingsmyndigheter uttalt bl.a. følgende:

" Som det fremgår av vedlagte brev (...) har Finansdepartementet bestemt at det ikke innkreves dokumentavgift i de tilfeller eiendommer, som følge av ny kirkelovgivning, overdras fra kommunen til kirkelig fellesråd.

Dette innebærer også at det gis refusjon av eventuelt innbetalt avgift for nevnte overdragelse dersom angjeldende tinglysing av den aktuelle eiendom er foretatt i medhold

av (...) kirkeloven og/eller (...) gravferdsloven, jf. henholdsvis § 17 tredje ledd og § 1 tredje ledd.

Fritaket er gitt i medhold av dokumentavgiftsloven § 3."

Tinglysningsgebyr:

Tinglysningsgebyret må imidlertid betales per dokument som skal tinglyses. Kommunen har det overordnede økonomiske ansvaret og må derfor dekke tinglysningsgebyrene for eiendommene som skal overføres fra kommunen til soknet. Pt. er tinglysningsgebyret per dokument kr 525,-.

Overføring av kirkelige eiendommer i Sola kommune

I henhold til rundskrivet ble det anbefalt at kirkelig fellesråd utarbeidet en liste med oversikt over hvilke eiendommer de mente burde overføres. Sola kirkelige fellesråd har gjort dette. Listen har vært utgangspunktet for dialog/forhandlinger mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd.

Oversikt over eiendommer/bygg, kartoversikt og reguleringsplan for området:

Vedlegg 1: Tananger kirke

Vedlegg 2: Sola kirke

Vedlegg 3: Sørnes kirke

Vedlegg 4: Rege kike

Vedlegg 5: Sola sentrum kirke

Et overordnet prinsipp som legges til grunn for hjemmelsoverføringene i Sola kommune er at soknet kun skal ha overført nødvendig areal for kirken/kirkegården og ikke mer. Kirker og kirkegårder skal overføres, men hvis gnr/bnr inneholder annet areal som blant annet offentlig vei, offentlige friområder eller offentlige parkeringsareal som naturlig dekker andre kommunale tjenestebygg, vil disse arealene ikke overføres, men tas ut av gnr/bnr før overføring, og beholdes av kommunen.

Når hjemmel for de konkrete områdene skal overføres må det gjennomføres en endelig oppmålingsforretning, arealet som er oppgitt i vedleggene kan da avvike noe.

Enkelte utfordringer ved hjemmelsoverføring i Sola kommune

Rundskrivet legger til rette for at hver enkel kommune må foreta konkrete vurderinger for sine områder og at forhold internt i kommunen også basert på egne vurderinger kan variere noe fra område til område.

For Sola kommune er det enkelte områder/bygninger som trengs en ekstra vurdering for om disse skal overføres eller ikke. Dette gjelder driftsbygninger, trafo, livssynsåpent seremonibyg, offentlig parkeringsareal, areal med privat hjemmel og ny kirke i Sola sentrum.

Driftsbygninger, trafo og livssynsåpent seremonibyg:

Sola kommune har driftsbygninger på Tananger kirkegård og på Sola kirkegård.

Kirkelovgivningen sier ikke noe om eierforholdet når det gjelder bygninger på kirkegårder. Det fremgår av gravferdsloven § 3 at «*Kirkelig fellesråd har ansvaret for at gravplasser og*

bygninger på gravplasser forvaltes med orden og verdighet og i samsvar med gjeldende bestemmelser.». I henhold til rundskrivet vil også andre bygningen på eiendommen følge med eiendommen i eiendomsoverdragelsen til soknet. Dette standpunktet vil være i samsvar med tinglysningslovens forutsetning for hva grunnbokshjemmelen omfatter. Men det presiseres at bygningene må vurderes konkret i de ulike tilfellene.

Det er Sola kommune som benytter driftsbygningene til lagring av sitt utstyr. Vedlikeholdsansvaret for bygningene er hos Sola kommune. Både driftsbygningen på Tananger kirkegård og på Sola kirkegård ligger i utkanten av kirkegården og kan naturlig skilles ut med eget gnr/bnr før selve kirkegården overføres til soknet.

Rådmannens anbefaling er at driftsbygningene skilles ut og gis eget gnr/bnr.

Driftsbygningen hos Sola kirkegård ligger tett ved det livsnøytrale seremonibygget og en trafo.

I utgangspunktet er det naturlig å tenke seg at livssynsåpne seremonibygget er bygninger som ikke bør eies av soknet, men det fremgår imidlertid av rundskriv V-6/2002 B at der disse bygningene befinner seg innenfor et område som er kirkelig grunn, for eksempel en kirkegård, så er det naturlig at eiendomsretten til disse bygningene tilhører soknet.

Det kan være tilfeller der livssynsåpne bygninger ligger på kirkelig grunn, men der det ligger til rette for å skille ut disse bygningene på egen tomt. En bør her vurdere hvorvidt dette kan være hensiktsmessig, dette gjelder spesielt for bygninger hvor kommunen i dag har forvaltningsansvaret og eier driftsmidlene jfr. heftet «I Soknets eie? – Opprydding i kirkelig eiendomsforhold» av Øystein Dahle s. 80/81.

Ved opprettelsen av det livssynsåpne seremonibygget fikk soknet økte driftsmidler slik at soknet skulle drifte bygget. Vedlikehold av seremonibygget vil bli tatt opp i forbindelse med den pågående revideringen av tjenesteytingsavtalen.

Det livssynsåpne seremonibygget ble i hovedsak bygget for å kunne gjennomføre begravelser for ikke-kristne, men seremonibygget inneholder også et bårerom. Bårehuset benyttes både av kirken og av private til livsnøytrale seremonier.

Det er kirkevergen som i henhold til gravferdsloven administrerer alle typer begravelser i Sola, både de som er i regi av Den norske kirke og ellers alle andre tros – og livssynssamfunn. Bestilling av det livssynsåpne bygget for gjennomføring av begravelser skjer via Solakirkenes Servicetorg. Kirkevergen er ansatt i Sola kirkelige fellesråd som ansvarlig for gravplassforvaltningen, men yter samme bistand i forbindelse med begravelser i regi av andre tros– og livssynssamfunn.

Det at bygget er et livssynsåpent bygg trekker i retning av at seremonibygget bør holdes utenfor å ikke overføres til kirken.

På bakgrunn av de ovennevnte momenter mener rådmannen at seremonibygget skal holdes utenfor arealet som overføres til soknet.

På Sola kirkegård vil driftsbygningen, det livsnøytrale seremonibygget og trafoen naturlig skilles ut og gis et eget gnr/bnr. Det nye gnr/bnr beholdes av kommunen og overføres ikke sammen med kirkegården til soknet.

Som nevnt innledningsvis vil vurderinger internt i kommunen også kunne variere noe fra sted til sted. Når det gjelder Rege kirkegård er det en toalett-/driftsbygning på kirkegården hvor kommunen låner noe plass til lagring av utstyr. Dette bygget følger naturlig med til kirkegården og overføres sammen med kirkegården. Trafo på Rege kirkegård ligger innenfor området som foreslås holdt utenfor til offentlig parkeringsareal.

Offentlige parkeringsareal:

I henhold til kirkeloven § 17 skal hele den matrikulerte eiendommen overføres til soknet. Siden Sola kommune har stått som hjemmelshaver på større områder som omfatter flere formål vil det i vurderingen i hva som inngår i den matrikulerte eiendommen måtte foretas en konkret vurdering og en opprydning før arealet overføres til soknet.

Flere av områdene som omfattes av denne saken berøres av flere ulike gnr/bnr (altså flere matrikulerte eiendommer). Gnr/bnr er både eid av kommune og av private. I vurderingen av hva som omfattes av den matrikulerte eiendommen som skal overføres vil det være sentralt å se på historiske fakta, godkjenning av kirkebygg og øvrige bygninger tilknyttet området. Et viktig moment vil også være at kommunen på tidligere tidspunkt ikke har hatt behov for oppdeling av den matrikulerte eiendommen fordi kommunen har vært/er hjemmelshaver til større områder og flere eiendommer i samme område. Det at kirken og parkering tilfeldigvis står på samme gnr/bnr betyr ikke automatisk at hele matrikkelen skal overføres som sådan.

Ved byggetillatelse stilles det krav til parkering. Kirken og tilstøtende kommunale bygninger har flere steder oppfylt kravet om parkeringsdekning gjennom sambruk av offentlig parkeringsareal. Dersom hele den offentlige parkeringsplassen overføres til soknet vil dette medføre problemer for andre godkjente kommunale bygninger. Dette vil således være et viktig moment i vurderingen av størrelsen på matrikkelen som skal overføres.

En konkret vurdering må gjennomføres og opprydning må foretas slik at kirken for overført det arealet som de rettmessig etter § 17 skal ha.

Parkeringsarealene i Sola kommune har følgende reguleringsstatus:

- I Tananger er både kirken, barnehagen, kulturstasjonen og parkeringsplassen regulert til samme formål, "offentlig bebyggelse" jfr. plan 0144B.
- På Sola Kirkegård er parkeringsplassen regulert til Offentlig trafikkområde i henhold til reguleringsplan 0299.
- På Sørnes er både kirken, barnehagen og parkeringsplassen regulert til samme formål, "offentlig bebyggelse" jfr. plan 0006.
- På Rege er både parkeringen, kirken og gravlund regulert til samme formål, «offentlig bygninger/gravlund m.v». i plan 0207.
- Sola sentrum, her vil parkeringen være under bakken og holdes utenfor hjemmelsoverføringen.

Parkeringsareal der kirken har eksklusiv bruk:

- Parkeringsarealet ved Rege kirke/kirkegård benyttes eksklusivt av kirken. Det er ingen sambruk av parkeringsarealet.

Parkeringsareal der det er sambruk:

- For Sola, Tananger og Sørnes kirke foreligger det ingen eksklusiv bruk kun for kirken, men en sambruk mellom kirken og andre kommunale/offentlige bygninger.

Parkeringsarealene ved Tananger kirke benyttes av Tananger kirke/barnehage, Betania bedehus, speiderbygget, kulturstasjon og idrettsanlegg. Parkeringsarealet ved Sørnes kirke benyttes både av kirken og barnehagen, men også lokasjonen av parkeringsplassen tilsier at arealet kan benyttes til bruk av offentlig friområde (eks Ormen lange og turstien langs Hafrsfjord). Parkeringsarealet ved Sola kirke benyttes både av kirken og av besøkende til det livssynsåpne seremonirommet.

Som et overordnet prinsipp for overføring av hjemmel fra Sola kommune til soknet, mener rådmannen at parkeringsareal ved Rege kirke overføres sammen med kirken/kirkegården, mens parkeringsarealene for Sola, Tananger og Sørnes kirke i utgangspunktet beholdes av kommunen.

Det presiseres at dersom parkeringsarealene beholdes i kommunens eie vil soknets behov til parkering og adkomst sikres gjennom tinglysning.

Privat hjemmel:

Vedlegg 1 til 5 viser både kartskisse av kirkene/kirkegårdene, samt oversikt over de ulike hjemmelshaverne til gnr/bnr som omfattes. Enkelte av områdene som omfattes/berøres av hjemmelsoverføringen eies ikke av Sola kommune på det nåværende tidspunkt. Det presiseres at areal som skal overføres må være regulert areal. For areal avsatt i kommuneplanen og hvor kommunen ikke er eier, skal arealet ikke overføres på nåværende tidspunkt.

For regulert areal der Sola kommunen ikke er hjemmelshaver, må kommunen på bakgrunn av arkivdokumenter enten gjennomføre hjemmelsoverføring i samsvar med dokumentasjon eller gå i dialog med grunneier (arvinger) for å gjennomføre hjemmelsoverføring. Hjemmel må sikres før arealet kan overføres.

Areal regulert til offentlig/kirkelig forhold der kommunen ikke har hjemmel omhandler i hovedsak følgende områder:

Tananger kirke:

- For deler av kirkegården (gnr 5 bnr 7) er hjemmelshaver avdød privatperson. For privat hjemmel der hjemmelshaver er død må skifteretten kontaktes. Skifteretten har oversikt over hvem som er fullmektig i boet.

Sola Kirke:

- Hele gnr 16 bnr 29 eies av privatperson. Eiendommen inneholder pt. kirke, noe parkeringsareal og deler av kirkegården.

- Bårebil kjører via kirkeveien som er privat eid (men regulert offentlig vei i plan 0299.) for å komme til kirken/kirkegården. Veiarealet er på gnr 14 bnr 86 og tilhører privatperson. Sola kommune vil gå i dialog med grunneier for innløsning av det offentlig vei arealet. Arealet skal ikke overføres til soknet.
- Det er regulert og opparbeidet en parkeringsplass på kirkegårdens sør/vest side. Parkeringsplassen ligger på eiendom eid av Utsola AS, gnr 16 bnr 122. I henhold til utbyggingsavtalen skal dette arealet overføres vederlagsfritt til Sola kommune sammen med friområdet F1 i plan 0403.

Rege kirke:

- Deler av arealet som er regulert til kirkegård er på privat eid grunn, gnr 17 bnr 24 og eies av Asgeir og Marie Johansen. Regulert areal må erverves av Sola kommune før det kan overføres til soknet.

Tomtestørrelse for ny kirke i Sola sentrum:

Sola sentrumskirke skal bygges på område T01 i plan 0442.

Detaljregulering for kirken og område rundt er igangsatt i plan 0585. Ved reguleringen vil tomtearealet for kirken pluss noen parkeringsplasser på baksiden av kirken reguleres til kirkelig formål, alt område rundt kirken vil reguleres til offentlig friområde, se kartskisse vedlegg 5. For offentlig friområde er det iht. plan- og bygningsloven kommunen som skal være hjemmelshaver.

Soknet har uttalt at de mener det er viktig at det overføres nok areal nå til at kirken kan utvides om 30-40 år.

Som nevnt innledningsvis vil nyere kirker ofte benyttes til flere formål som blant annet kontorlokaler, barnehage, menighetssal etc. I de aktuelle tilfellene vil selve godkjenningen av kirken være grunnlaget for hva som omfattes av hjemmelsoverføringen, og soknet vil da ha eiendomsrett til hele det godkjente området/bygget. Det påpeker i rundskrivet at en konkret vurdering må foretas og at andre løsninger kan være aktuelle.

Området rundt kirken vil etter detaljreguleringen bestå av offentlig friområde og torgareal. Offentlig anlegg skal i henhold til plan og bygningsloven eies av kommunen.

Parkeringsanlegg under kirken skal ikke overføres, det samme gjelder for planlagt utgang fra parkeringsanlegget ved kirkebygget.

Rådmannen foreslår derfor at kun det arealet som er regulert til kirke (kirkens fotavtrykk og noen parkeringsplasser bak kirken) i plan 0585 overføres.

Andre kirkelige bygg som holdes utenfor overføringen til soknet

- Sola ruinkirke
- Administrasjonsbygg i Sola sentrum

Tilbakeføringsrett

I den grad Sola kommune skal fremskaffe erstatningstomt for kirke eller kirkegårder som avvikles/nedlegges skal gammel tomt tilbakeføres til Sola kommune vederlagsfritt som kompensasjon for ny tomt.

Videre fremdrift:

Etter politisk behandling av prinsippavtalen, vil avtalen ettersendes til Sola kirkelige fellesråd slik at fellesrådet kan ta den opp til behandling i sitt styre.

Når overordnet prinsippavtale er signert av begge parter vil representanter fra Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd påbegynne prosessen med hjemmelsoverføringer for de enkelte områdene (Tananger, Sola, Sørnes, Rege og Sola Sentrum)

Vedtak:

Rådmannens forslag til prinsippavtale vedtas.

Rådmannen gis mandat til videre forhandlinger med hjemmelsoverføring for de enkelte områdene i samsvar med vedtatt prinsippavtale.

Oversikt over innholdet i vedleggene:

1. Vedlegg 1: Tananger kirke (Oversikt over eiendommen, kart utsnitt og reguleringsplan)
2. Vedlegg 2: Sola kirke (Oversikt over eiendommen, kart utsnitt og reguleringsplan)
3. Vedlegg 3: Sørnes kirke (Oversikt over eiendommen, kart utsnitt og reguleringsplan)
4. Vedlegg 4: Rege kike (Oversikt over eiendommen, kart utsnitt og reguleringsplan)
5. Vedlegg 5: Ny kirke i Sola sentrum (Oversikt over eiendommen, kart utsnitt og reguleringsplan)
6. Prinsippavtale mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd for overføring av kirkelige bygg og eiendommer i Sola kommune.
7. Rundskrivet V-6/2002 B

Rådmannen i Sola, 15.08.2017

Ingrid Nordbø
rådmann

Arve Nyland
kommunalsjef samfunnsutvikling

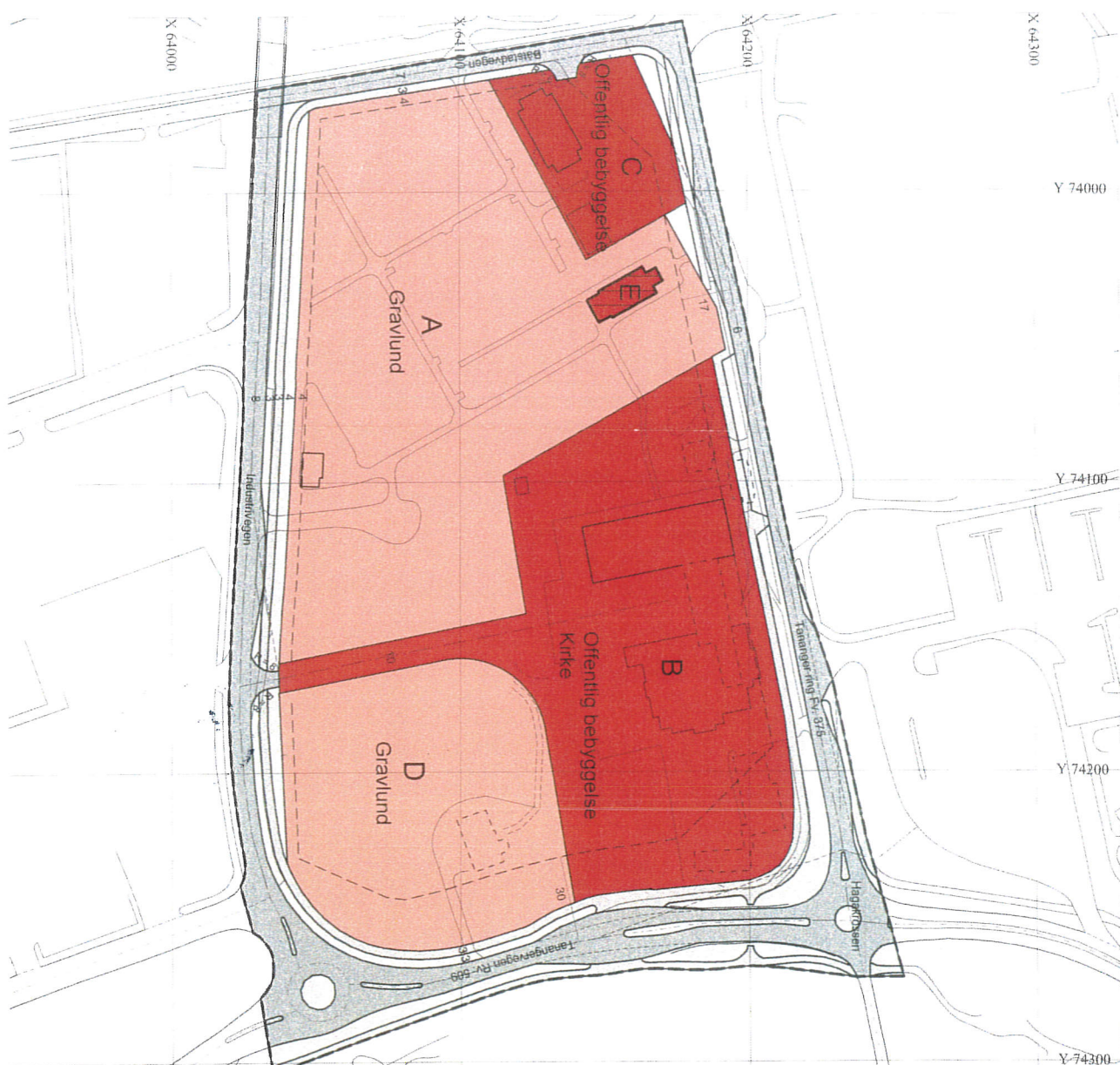
Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Vedlegg 1

Tananger Kirke	Betegnelse på areal/ bygning	Henvi- sning til tegning	Parsell fra		Areal m2	Hjemmels haver
			Gnr	Bnr		
Kirke m.m.	Kirke	5	5	2	9 038	Sola kommune
	Barnehage (privat eid)					
	Parkeringsplass	6			2 663	
Kirkegård	Kirkegård	3	5	247	22 985	Sola kommune
			6	55		
			6	4		
Andre bygninger	Kapell	4	5	7	4 538	Palle Olsen
	Driftsbygning	7	6	4	617	Sola kommune
Kulturstasjon		2	5	2	1 356	Sola kommune
			5	264/263	-	Betania bedehus
Andre bygninger som ikke omfattes direkte av saken	Betania Bedehus	1	5	92/92	-	Sola kommune
	Parkeringsplass		5	247/92	-	
	Speiderbygg		5	247/92	-	

X 64300 Y 74000
Y 74100
Y 74200
Y 74300
Y 74400
Y 74500

TEGNFORKLARING

PBL § 25 REGULERINGSPRINZIP

- BYGGESOMRÅDER**
(PBL § 25 i forbindelse med)
- Offentlig bebyggelse
 - Offentlige trafiksområder
 - Kirkevej
 - Gang/sykkelvej
 - Annen vej
 - Specialområder
 - Begravningsområde
 - Gravlund
- STREKSYMBOLENE MV**
- Plantes beplantning
 - Fornidsgrænse
 - Byggesgrænse
 - Reguleret søer/grønt område
 - Omnes af planlagt bebyggelse
 - Omnes af eksisterende bebyggelse som indgår i planen
 - Bebyggelse som foreslås fjernet
 - Byg som skal bevares

1. Afsnit 1. områdes del		27.11.00	BRK
2. Afsnit 2. områdes del		10.11.00	BRK
3. Afsnit 3. områdes del		10.11.00	BRK
4. Afsnit 4. områdes del		10.11.00	BRK
5. Afsnit 5. områdes del		10.11.00	BRK
6. Afsnit 6. områdes del		10.11.00	BRK
7. Afsnit 7. områdes del		10.11.00	BRK
8. Afsnit 8. områdes del		10.11.00	BRK
9. Afsnit 9. områdes del		10.11.00	BRK
10. Afsnit 10. områdes del		10.11.00	BRK
11. Afsnit 11. områdes del		10.11.00	BRK
12. Afsnit 12. områdes del		10.11.00	BRK
13. Afsnit 13. områdes del		10.11.00	BRK
14. Afsnit 14. områdes del		10.11.00	BRK
15. Afsnit 15. områdes del		10.11.00	BRK
16. Afsnit 16. områdes del		10.11.00	BRK
17. Afsnit 17. områdes del		10.11.00	BRK
18. Afsnit 18. områdes del		10.11.00	BRK
19. Afsnit 19. områdes del		10.11.00	BRK
20. Afsnit 20. områdes del		10.11.00	BRK
21. Afsnit 21. områdes del		10.11.00	BRK
22. Afsnit 22. områdes del		10.11.00	BRK
23. Afsnit 23. områdes del		10.11.00	BRK
24. Afsnit 24. områdes del		10.11.00	BRK
25. Afsnit 25. områdes del		10.11.00	BRK
26. Afsnit 26. områdes del		10.11.00	BRK
27. Afsnit 27. områdes del		10.11.00	BRK
28. Afsnit 28. områdes del		10.11.00	BRK
29. Afsnit 29. områdes del		10.11.00	BRK
30. Afsnit 30. områdes del		10.11.00	BRK
31. Afsnit 31. områdes del		10.11.00	BRK
32. Afsnit 32. områdes del		10.11.00	BRK
33. Afsnit 33. områdes del		10.11.00	BRK
34. Afsnit 34. områdes del		10.11.00	BRK
35. Afsnit 35. områdes del		10.11.00	BRK
36. Afsnit 36. områdes del		10.11.00	BRK
37. Afsnit 37. områdes del		10.11.00	BRK
38. Afsnit 38. områdes del		10.11.00	BRK
39. Afsnit 39. områdes del		10.11.00	BRK
40. Afsnit 40. områdes del		10.11.00	BRK
41. Afsnit 41. områdes del		10.11.00	BRK
42. Afsnit 42. områdes del		10.11.00	BRK
43. Afsnit 43. områdes del		10.11.00	BRK
44. Afsnit 44. områdes del		10.11.00	BRK
45. Afsnit 45. områdes del		10.11.00	BRK
46. Afsnit 46. områdes del		10.11.00	BRK
47. Afsnit 47. områdes del		10.11.00	BRK
48. Afsnit 48. områdes del		10.11.00	BRK
49. Afsnit 49. områdes del		10.11.00	BRK
50. Afsnit 50. områdes del		10.11.00	BRK
51. Afsnit 51. områdes del		10.11.00	BRK
52. Afsnit 52. områdes del		10.11.00	BRK
53. Afsnit 53. områdes del		10.11.00	BRK
54. Afsnit 54. områdes del		10.11.00	BRK
55. Afsnit 55. områdes del		10.11.00	BRK
56. Afsnit 56. områdes del		10.11.00	BRK
57. Afsnit 57. områdes del		10.11.00	BRK
58. Afsnit 58. områdes del		10.11.00	BRK
59. Afsnit 59. områdes del		10.11.00	BRK
60. Afsnit 60. områdes del		10.11.00	BRK
61. Afsnit 61. områdes del		10.11.00	BRK
62. Afsnit 62. områdes del		10.11.00	BRK
63. Afsnit 63. områdes del		10.11.00	BRK
64. Afsnit 64. områdes del		10.11.00	BRK
65. Afsnit 65. områdes del		10.11.00	BRK
66. Afsnit 66. områdes del		10.11.00	BRK
67. Afsnit 67. områdes del		10.11.00	BRK
68. Afsnit 68. områdes del		10.11.00	BRK
69. Afsnit 69. områdes del		10.11.00	BRK
70. Afsnit 70. områdes del		10.11.00	BRK
71. Afsnit 71. områdes del		10.11.00	BRK
72. Afsnit 72. områdes del		10.11.00	BRK
73. Afsnit 73. områdes del		10.11.00	BRK
74. Afsnit 74. områdes del		10.11.00	BRK
75. Afsnit 75. områdes del		10.11.00	BRK
76. Afsnit 76. områdes del		10.11.00	BRK
77. Afsnit 77. områdes del		10.11.00	BRK
78. Afsnit 78. områdes del		10.11.00	BRK
79. Afsnit 79. områdes del		10.11.00	BRK
80. Afsnit 80. områdes del		10.11.00	BRK
81. Afsnit 81. områdes del		10.11.00	BRK
82. Afsnit 82. områdes del		10.11.00	BRK
83. Afsnit 83. områdes del		10.11.00	BRK
84. Afsnit 84. områdes del		10.11.00	BRK
85. Afsnit 85. områdes del		10.11.00	BRK
86. Afsnit 86. områdes del		10.11.00	BRK
87. Afsnit 87. områdes del		10.11.00	BRK
88. Afsnit 88. områdes del		10.11.00	BRK
89. Afsnit 89. områdes del		10.11.00	BRK
90. Afsnit 90. områdes del		10.11.00	BRK
91. Afsnit 91. områdes del		10.11.00	BRK
92. Afsnit 92. områdes del		10.11.00	BRK
93. Afsnit 93. områdes del		10.11.00	BRK
94. Afsnit 94. områdes del		10.11.00	BRK
95. Afsnit 95. områdes del		10.11.00	BRK
96. Afsnit 96. områdes del		10.11.00	BRK
97. Afsnit 97. områdes del		10.11.00	BRK
98. Afsnit 98. områdes del		10.11.00	BRK
99. Afsnit 99. områdes del		10.11.00	BRK
100. Afsnit 100. områdes del		10.11.00	BRK

ÅRSRAPPORT FOR SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD 2017

Til behandling 21.03.2018 under sak 15/2018 Årsrapport 2017 for Sola kirkelige fellesråd

1. Innledning

Sola kirkelige fellesråd (org.nr. 976 993 691) har i 2017 bestått av følgende sammensetning (valgt for perioden 1/12-2015 - 30/11-2019):

Karim Saffaran	Ræge menighet (leder)
Trine Tjelta	Ræge menighet
Harald Velde	Sola menighet
Trygve Tjora	Sola menighet (nestleder)
Torleif Oftedal	Sørnes menighet
Petter Rønnevik	Sørnes menighet
Olav Kylland	Tananger menighet
Helga Frøyland	Tananger menighet
Ole Andreas Gundersen	Sola kommune
Knut Svindland	Stavanger biskop *)
Morten Sandland	Stavanger biskop **)

*) Fung. sokneprest i Sola 2016 – 01.2017

**) Sokneprest i Sola fom. 02.2017

Rådets valgte vararepresentanter for perioden 01.12.2015 – 30.11.2019 er:

Tananger MR	1 vara: Jorunn Elin Haga
Tananger MR	2. vara: Kjell A. Vignes
Sola MR	Laila Bergo
Sola MR	Jardar Lindøe
Sørnes MR	1.vara: Olav Gilje
Sørnes MR	2.vara: Svein Arne Svilosén
Ræge MR	Jon Georg Sundvold
Ræge MR	Ole Eriksen
Sola kommune	Siv-Helen Strandskog (Ap)
Stavanger biskop	Berit Espeset

I tillegg møter fast kirkeverge Trygve Torgersen og assisterende kirkeverge Kai Rune Byberg.

2. Fellesrådets arbeid

a. Fellesrådet

I 2017 har Sola kirkelige fellesråd hatt 5 ordinære møter og har behandlet totalt 45 saker, mot 59 i 2016. Alle møter har en fast sakspost *Orienteringer, skriv og meldinger* der rådet blir muntlig orientert om og oppdatert på en lang rekke ulike aktuelle saker. Rådet gjøres i tillegg kjent med alle KA - rundskriv.

I tillegg til faste saksposter er følgende saker (utdrag) framlagt til behandling i kirkelig fellesråd:

- Revisjon av Reglement for Administrasjonsutvalget

- Vurdering av mulig filmprosjekt om menighetene i Sola og Sola kirkelige fellesråd
- Presentasjon av Tananger menighet og kirke
- Godkjenning av årsrapport 2016
- Godkjenning av regnskap 2016 med disposisjon av regnskapsmessig mindreforbruk
- Fellesrådets driftsbudsjett 2017 inkludert årlig tilskudd til menighetene
- Fastsettelse av trosopplæringsbudsjett for menighetene for 2017
- Søknader fra menigheter om midler til AV-utstyr
- Forslag til Rutiner for varsling i Sola kirkelige fellesråd
- Budsjettprosess 2018 – innspill til Sola kommune
- Oppfølging av IA-avtale mellom NAV og Sola kirkelige fellesråd inngått i 2016
- Løpende orienteringer om Prosjekt 49041 Ny kirke i Sola sentrum
- Bygging av ny kirke i Sola sentrum –
 - o a. Delegasjon til Sola kommune
 - o b. Representanter til prosjektgruppe
- Høring: Forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet
- Oppdaterte regnskapsrapporter med kommentarer på alle møter
- Status på og planer for oppdatering av HMS – målsettinger og – dokumentasjonsarbeid
- Presentasjon av Sola menighet og kirke
- Høringsuttalelse til forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn
- Tilbakeblikk på fellesrådets arbeid 2015 – 2017

Kirkevergen er sekretær for rådet, og det er dennes ansvar å forberede alle saker som skal behandles i rådet på en ryddig, saklig og opplysende måte der alle relevante saksforhold er belyst. 3 av fellesrådets møter i 2017 var lagt til Sola menighetssenter i Sola sentrum, mens 2 av møtene var i hhv. Tananger og Sola kirker. Leder i fellesrådet, assisterende kirkeverge og kirkeverge har også i 2017 utgjort et ad-hoc arbeidsutvalg som ved enkelttilfeller har drøftet aktuelle og løpende saker.

b. Administrasjonsutvalgets arbeid

Administrasjonsutvalget er ihht. Hovedavtalen for KAs tariffområde et partssammensatt utvalg og har fra 01.12.15 bestått av følgende medlemmer:

Torleif Oftedal	Leder
Petter Rønnevik	Vararepresentant
Olav Kylland	Nestleder
Helga Frøyland	Vararepresentant
Harald Velde	Medlem
Trygve Tjora	Vararepresentant
Geir Frafjord Syversen	Medlem
Karim Saffaran	Vararepresentant

Administrasjonsutvalget er ihht. Hovedavtalen et partssammensatt utvalg. Som ansatte-representanter ble følgende valgt i møte 24.11.15 for perioden 01.12.15 – 30.11.19:

Mia Sande	Medlem
Siri Lindtveit	Medlem
Turid Evje Jensen	1. varamedlem
Randi Lundberg Tveit	2. varamedlem

Saksforbereder og sekretær har vært assisterende kirkeverge. Utvalget har i 2017 hatt 5 møter og bl.a. tilsatt medarbeidere til følgende stillinger:

- Daglig leder, Ræge menighet
- Organist, Tananger menighet
- Trosopplæringsleder, Sørnes menighet (vikariat)
- Sekretær, Servicetorget for Sola-kirkene

3. Fellesrådets ansvar

Det er kirkelovens § 9 regulerer menighetsrådenes ansvar – og virkeområde mens § 14 definerer fellesrådets ansvar. Det er i korthet:

- bygging, drift og vedlikehold av kirker
- anlegg, drift og forvaltning av gravplasser
- opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett
- anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor
- administrativ hjelp for prostene når staten yter tilskudd til det
- anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Til daglig ligger det inne mange ulike typer oppgaver knyttet til å forvalte kirkebygg, innbefattet bygging, drift og vedlikehold av kirker og kirkegårder, arbeidsgiveransvar for alle fellesråds – og menighetsansatte medarbeidere, lønns-, regnskaps- og økonomifunksjoner samt overordnede planer for kirkelig virksomhet. Kirkevergekontoret fører i hht. gravferdsloven kirkegårdsregisteret (leverandør: Ecclesia) og er ansvarlig for gravforvaltningen på vegne av og i tett samarbeid med park & gravlund, Sola kommune ihht. gjeldende tjenesytingsavtale mellom kommunen og kirkelig fellesråd. Forvaltning av gravlegater og stellavtaler samt løpende faglig samarbeid knyttet til forvaltning og utvikling av gravplassene i kommunen er også viktige deler av gravplassforvaltningen.

4. Organisasjon og personal

a. Ledermøtet

Kirkeverge og assisterende kirkeverge har sammen med de 4 daglige lederne 8-9 ledermøter årlig. Ledermøtet har forberedte saklister og behandler omkring 100 saker årlig. Det fungerer som en tjenlig samarbeids- og ledelsesform for å kunne utøve god ledelse, ivareta nødvendig koordinering, gjensidig informasjon, erfaringsutveksling og planlegging mellom menighetene, stabene og kirkevergekontoret.

b. Kurs og kompetanse

Som arbeidsgiver støttet fellesrådet også i 2017 godt opp om medarbeidernes faglige behov og ønsker om å delta på kompetanseutviklende fagkurs. Kurstilbyderne er oftest KA sentralt og regionalt, Stavanger bispedømmekontor, Stavanger kirkevergelag samt lokale fellesrådsinitiativ. Det er alltid en lokal avveining mellom en travel og ansvarsfull arbeidshverdag og det å sette av tid til viktig kompetansebyggende kurs. Som kirkelige medarbeidere er det også nødvendig å få mulighet til både faglig og åndelig påfyll og inspirasjon.

Fellesrådet brukte i 2017 76 000 kr. i kursutgifter (budsjett 60 000 kr), i 2016 kr 193 613 i kursutgifter (budsjett kr 155 000) samt kr 105 572 i 2015.

c. Stabstur

Det har i 2017 ikke vært avviklet stabstur som i 2016 og 2013.

d. Fellesrådets administrasjon og Solakirkenes servicetorg

Følgende medarbeidere har utgjort staben på kirkevergekontoret i 2017:

▪ 100 % kirkeverge	(Trygve Torgersen)
▪ 100 % assisterende kirkeverge	(Kai Rune Byberg)
▪ 80 % sekretær / servicetorg	(Mia Sande)
▪ 100 % sekretær /servicetorg	(Berit Kristine Edvardsen)

e. Solakirkenes servicetorg

Solakirkenes servicetorg ble etablert mai 2010 etter nødvendig utredning og formelle vedtak ble gjort i fellesrådet høsten 2009. Servicetjenestene i 2017 var som i 2016 preget av god bemanning og stabilitet og videreutvikling av de viktige og sentrale funksjonene (dåpsbestilling; administrasjon av vielser; gravplassadministrasjon mv.). Servicetorget ivaretar og utvikler viktig kompetanse og servicetjenester der rutiner og ordninger fungerer svært bra og nye programvaremuligheter stadig implementeres. Fellesrådets målsetting med servicetorget er at flest mulig administrative tjenester for menighetene skal betjenes fra servicetorget for å spare og avlaste administrative ressurser lokalt i menighetene. Med full og stabil bemanning ligger det godt til rette for å utvikle og forbedre servicetorgets funksjoner, godt støttet av kirkevergekontoret og stabene i menighetene.

f. Samarbeid i Tungenes prosti

Kirkevergene og prosten i Tungenes prost har i 2017 hatt 3-4 ledermøter i løpet av året for gjensidig samordning og drøfting av det lokale kirkelige utfordringene og oppgavene i prostiet. Den årlige Prostdagen har vært en samlende og inspirerende fellessamling for alle tilsatte kirkelige medarbeidere (ca. 50) og ble arrangert 08.februar i kirkestua ved Randaberg kirke. Martin Luther – og kirken i dag var temaet, og Kjetil Aano, Joar Haga, Ryfylke Livsgnist og kirkelige medarbeidere fra hele prostiet var bidragsyttere.

5. Økonomiforvaltning og budsjettarbeid

Rammetilskuddet fra Sola kommune ihht. kirkelovens § 15 utgjør den største andelen av inntektsgrunnlaget. I tillegg mottar fellesrådet statlig tilskudd til lønn (via bispedømmerrådet) 1 kateket- og 1 diakonstillinger, refusjoner fra menighetsråd, samt renteinntekter i bank. Fellesrådet har siden 2009 vært mottaker av det årlige tilskuddet fra Kirkerådet / staten til trosopplæringsmidler til menighetene, og har ihht. gjeldende bestemmelser ansvaret for å fastsette trosopplæringsbudsjettene i menighetene.

Fellesrådet har ikke hatt andre vesentlige ordinære driftsinntekter (for eksempel festeavgift) utenom rammetilskuddet fra Sola kommune. Betaling for gravstell til om lag 80 graver på kirkegårdene i Sola (fra festere og gravlegater) går til dekning av faktiske gravstellutgifter. Disse utgiftene føres i Sola kommunes regnskap som stellavtaler og gravlegater i fellesrådets regnskap refunderer. Det har i 2017 ikke vært ekstraordinære inntekter.

Driftsbudsjettet for 2017 ble fastsatt på fellesrådets møte 25.01.2017 med en tilskuddsramme fra Sola kommune på kr 13 651 000, inkl. stipulert lønns – og pensjonsreserve på kr 938 000 og momskompensasjon på kr 686.000.

Fellesrådets og menighetsrådenes økonomiforvaltning skal være ryddig og oversiktlig og rådene skal orienteres jevnlig med oppdaterte økonomirapporter. Det har tidvis vært noe utfordrende å klare å rapportere periodevis korrekt i forhold til at avregningen fra kommunen på tariff – og lønnsmessige merkostnader med effekt mai – desember først blir avregnet og overført til fellesråd i forbindelse med årsavslutningen.

Årsrapporten viser til fellesrådets behandling av regnskapet for 2017 i egen sak. Driftsregnskapet er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk («overskudd») på kr 215 235 (kr 146 880 i 2016).

Fellesrådet behandler i *FR-sak 16/18 Godkjenning av foreløpig årsregnskap 2017 for Sola kirkelige fellesråd* med redegjørelse for årsresultatet samt forslag til disposisjon.

Sola kirkelige fellesråd har gjennom mange år utøvd en tydelig kostnadsstyring og på den måten klart å bevare en sunn økonomisk handlefrihet. De siste års budsjettvedtak har forutsatt noe bruk av oppsparte midler fra disposisjonsfond. Rammetilskuddet fra Sola kommune har siden 2014 ikke gitt kompensasjon for generell prisstigning (driftsbudsjettet ekskl. personalbudsjett). En konsekvens av dette er at det reelle rammetilskuddet er redusert med flere hundre tusen kroner.

Regnskapene for kirkelig fellesråd, menighetene samt Tananger menighetsbarnehage/SFO samt lønnsadministrasjon utføres av regnskapsadministrasjonen og regnskapskontoret i Sola kommune ihht. gjeldende tjenesteytingsavtale og revideres av Rogaland Revisjon IKS.

Fellesrådets budsjettprosess for kommende år starter i mars/april overfor menighetsrådene. Rådet behandler innspillene og fastsetter i junimøtet det endelige budsjettskrivet til kommunen for kommende år. Dette inngår årlig i rådmannens framlegg til budsjettforslag som går til politisk behandling. Administrasjonen gjør løpende vurderinger mht. fellesrådets totale økonomi, også i samarbeid med økonomiutvalget. Kirkevergekontoret har en god dialog med kommunens administrasjon om fellesrådets økonomiske forhold.

6. Økonomi – og lønnsutvalg

a. Økonomiutvalget

I 2008 etablerte fellesrådet instruks for dette utvalget, som tidligere fungerte som et ad-hocutvalg. Utvalget har i 2017 vært i noe aktivitet ifm fellesrådets fullmaktdelegasjon til fastsettelse av trosopplæringsbudsjettene.

b. Lønns- og forhandlingsutvalget

Nåværende lønns – og forhandlingsutvalget ble oppnevnt under FR-sak 06/2016 pkt. C. Utvalget har sin delegasjon fra fellesrådet som er innarbeidet i gjeldende Delegasjonsreglement for Sola kirkelige fellesråd som ny § 5, gjeldende fra 01.12.2011.

Lønnsutvalget har følgende medlemmer:

1. Leder og nestleder i administrasjonsutvalget
2. Kirkeverge og assisterende kirkeverge
3. Ifm. behandling av saker av prinsipiell karakter samt ved forhandling av kirkeverges lønn tiltrer i tillegg leder av fellesrådet.

7. HMS og arbeidsmiljø

a. Verneombud

Sekretær Berit Kristin Edvardsen ble valgt som verneombud i 2017 med sokneprest Just Salvesen som varaverneombud.

b. HMS-arbeid

Fellesrådet ved sin daglige ledelse har ansvar for HMS-arbeidet i virksomheten, og er pliktig til å ha et tydelig fokus på relevante forhold som har med helse, miljø og sikkerhet. Fellesrådet har siden 2011 hatt samarbeidsavtale med STAMINA HOT, BHT Sandnes, men fellesrådet har i varierende grad kjøpt tjenester fra dem. Det eksisterer avtale mellom Stavanger bispedømmeråd og Sola kirkelige fellesråd om samordning av bedriftshelsetjeneste for fellesrådsansatte og prester. I november 2016 ble oppdaterte, overordnede målsettinger for HMS-arbeidet vedtatt av fellesrådet. På bakgrunn av dette ble det i desember 2016 ble det inngått Avtale om bedriftshelsetjeneste og forebyggende HMS-tjenester med International SOS med tanke på et samarbeid om den videre utviklingen av

virksomhetens HMS-system. Dette arbeidet har pågått i 2017, men har enda ikke resultert i et ferdig system. Det ble i februar/mars 2017 gjennomført en Arbeidsmiljøundersøkelse for alle virksomhetene i Sola kirkelige fellesråd.

c. Utplasserte hjertestartere

5 hjertestarterne har siden slutten av 2012 vært utplassert i Ræge, Sola, Sørnes og Tananger kirker, samt på Menighetssenteret i Solakrossen har heller ikke i 2017 vært i bruk. Alle fikk i 2016/17 skiftet ut batterier og elektroder ihht. normalt vedlikehold.

d. NAV og IA-bedrift

Virksomheten samarbeider med NAV etter gjeldende retningslinjer ifm sykefravær.

Sola kirkelige fellesråd signerte 08.11.16 avtale om IA-bedrift (inkluderende arbeidsliv- avtale), etter flere kontaktmøter med NAV. Virksomheten har forventninger til at denne avtalen og oppfølgingen av denne vil videreføre bl.a. den lave fraværsprosenten i virksomheten, samt ivareta ansatte medarbeidere på en så god måte som mulig. Administrasjonsutvalget vedtok i sitt møte 29.03.17 IA-handlingsplan for Sola kirkelige fellesråd for 2017-2018, en plan som inneholder en konkretisering av den overordnede IA-avtalens mål og delmål i 7 konkrete tiltak som skal gjennomføres i løpet av perioden.

e. Fallulykker i kirkene

Det er ikke registrert fallulykker inne i kirkene verken i 2016 eller 2017. Det var 1 fallulykke utendørs ved Sørnes kirke pga. glatt føre i 2017. Det planlegges montering av et enkelt, solid gjerde å holde seg i på det aktuelle stedet.

f. Nedfall av takstein fra kirkebygg

Både i 2016 og 2017 skled det ned flere skifertakstein fra Sola kirke. Dette begynte dessverre like etter at arbeidet med nytt tak på kirkebygget var fullført sommeren 2016. Ingen personer har vært i nærheten eller har blitt påført personskader i forbindelse med nedfallene. Det er imidlertid helt uakseptabelt at dette skjer. Sola kommunes prosjektleder har fulgt opp saken overfor byggefirmaet som utførte rehabiliteringsarbeidene. Disse reparasjonsarbeidene ble høsten 2017 ikke fulgt opp som avtalt og forventet.

g. Luktproblemer

Tidligere års luktproblemer på Sola menighetssenter knyttet til avløpssystemet har ikke kommet tilbake verken i 2016 eller 2017.

h. HMS og brannvernarbeid

HMS- og brannvernarbeidet i kirkene ivaretas av daglig ledere i menighetene med bistand fra vaktmester. Arbeidet med å få utformet og vedtatt et sentralt HMS-regelverk i virksomheten ble påbegynt i 2016 og er blitt fulgt opp 2017. Ulike tekniske løsninger har blitt vurdert, og administrasjonen har konkludert med at Stamina Interaktiv skal være den tekniske løsningen for dette, men arbeidet med et sentralt HMS-regelverk er enda ikke fullført.

i. Sykefravær og arbeidsmiljø

Det har også i 2017 generelt vært et lavt sykefravær i fellesrådets virksomhet (3,1%). Arbeidsmiljøet vurderes å være trygt, positivt og inkluderende. Det er ikke registrert skader eller ulykker i løpet av året. Langtidssykemeldinger har naturlige, forklarlige årsaker. I flere av menighetene arbeides det bevisst med kildesortering, og Tananger menighet er godkjent som Grønn menighet.

Den lenge ønskede arbeidsmiljøundersøkelsen i virksomheten som var planlagt i 2016 ble gjennomført i februar/mars 2017. Den er utarbeidet av HMS-aktøren INTERNATIONAL SOS og gjennomføres i samarbeid med arbeidsgiverorganisasjonen KA. INTERNATIONAL SOS utarbeidet også en rapport etter undersøkelsen som viser at det i all hovedsak er et godt arbeidsmiljø i kirkene i Sola.

j. Datasikkerhet og dataverktøy

Fellesrådet etablerte i mars 2014 samarbeid med en stor, ekstern dataserverleverandør – KIRKEDATA på Møre som har vel halvparten av landets kirkelige fellesråd som kunder. Erfaringene fra etableringen fram til og med 2017 har vært gode, med høy driftssikkerhet og sjeldne tilfeller av «nedetid». Administrasjonen arbeider imidlertid sammen med andre mellomstore fellesråd om valg av fremtidige løsninger – spesielt med tanke på elektronisk arkiv og med tanke på tilpasning til GDPR.

k. Forurensing

Fellesrådets og menighetenes virksomhet forurensar ikke det ytre miljøet. Avfall fra menighetskontorene kildesorteres. Sola kirkelige fellesråd skal bestrebe seg på å ivareta og videreutvikle et godt og trygt arbeidsmiljø.

8. Kirkebyggene

a. 100 % vaktmesterstilling for Solakirkene

Fellesrådet har i halve 2016 og i hele 2017 nytt godt av den nye felles ambulerende vaktmesterfunksjon som både forestår daglig forvaltning av kirkebyggene, foretar enklere vedlikehold samt bygger opp dokumentasjon for FDV-arbeidet (*forvaltning, drift og vedlikehold*) og annen dokumentasjon har gått gjennom alle serviceavtaler vi har for kirkene og oppdatert/nyetablert avtaler der dette har vært nødvendig. Dette har gitt helt andre muligheter enn tidligere års mindre deltids vaktmesterstillinger samt delvis venstrehåndsarbeid fra kirkevergekontoret ellers. Kirkevergen har mange eksempler på at denne vaktmesterordningen har forbedret og effektivisert den bygningsmessige forvaltningen både på kort og lang sikt, og har løftet opp et vedlikeholdsetterslep på mange områder.

b. Ræge

Som omtalt i forrige årsrapport ble reklamasjonssaken som har pågått over flere år som Sola kommune har fulgt opp med hensyn til misfarging og svekket slamming på fasadepuss fra byggeår endelig utført i 2016. Det er videre en pågående reklamasjonssak som også håndteres av Sola kommune i forhold til lekkasjer i og ved vinduer. I dette arbeidet er eksternt konsulentfirma (MULTICONSULT) engasjert for å få fram uhildede faglige vurderinger i rapporters form for videre oppfølging.

Mndre utbedringer og feilrettinger er blitt foretatt i løpet av året, bla. nøddlyssentral som har hatt feil og mangler siden bygget var nytt, hoveddør som har fått aktiv døråpner, og motorlås-systemet er satt i funksjon. Foruten om den pågående vindusreklamasjonssaken fremstår Ræge kirke som velfungerende og i god stand.

Menigheten har et pågående utredningsarbeid for å se på muligheten får å få utvidet deler av bygget da en ser behov for å få bedre og mer tjenlige lokalteter til alle aktiviteten i kirken. Det er spesielt trange forhold i mingleområdet/kafeen. Menigheten planlegger utvidelsen basert på egne oppsparte midler. Fellesrådet vil bli godt orientert og involvert i dette arbeidet etter hvert.

c. Tananger

Kirkebygget har vært i full drift siden 2002, og normal elde, bruk og slitasje har også i 2017 gitt behov for jevnlig vedlikehold og oppfølging av bygget.

Orgelet i Tananger kirke har siden første hovedservice i september 2016 med stemming etter at orgelet ble reparert og ombygget i 2012 fungert godt på alle måter. Kirkebygget har utfordringer med stort strømforbruk, og har ingen gode alternative varmekilder enn strøm (vannbåren varme/gass). Det ble på slutten av året bestilt en nødvendig oppgradering av energistyringsanlegget. Dette skjer i februar 2018, og vil gi enda bedre styring og kontroll. Det er i siste 3-årsversikt god kontroll på strømforbruket, men med økende strømpriser og nettleie, vil det i tiden som kommer i kalde perioder være nødvendig å etablere en nøyere vurdering av rombruk, mht. oppvarmingsbehov, både i dette og i de andre kirkebyggene. Det blir uforholdsmessig kostbart å varme opp store kirkerom for aktiviteter med relativt få deltakere, dvs. aktiviteter som ikke er spesielt krevende rommessig. Det tar svært lang tid å varme opp så store rom kun ved hjelp av vannbårengulvvarme. Vi har sett på mulighetene for å bruke varme via boring av energibrønn(er) og bruke dette til oppvarming av bygget (samme løsning som de har i Sørnes (vannbåren varmepumper). Men foreløpig er dette en så kostbar oppgradering (ca. 800 000) at det evt. må sees på over tid og med ekstra bevilgninger fra kommunen. Men basert på det høye strømforbruket i Tananger, og med økende strømpriser så kan dette kanskje lønne seg som et energisparende tiltak over tid.

Tananger kirke fikk i 2017 en etterlengtet og god oppgradering på lyd og lys og ny multimedia PC, og det ble også lagt varmekabler i gulvet i kafeen. Kirken har og fått nytt lydanlegg i kirketorget samt div. oppgraderinger av sofa og møbler. Dette siste ble imidlertid anskaffet egne midler.

Tananger kirke fikk i 2017 en etterlengtet og god oppgradering på lyd/bildeanlegget, og det ble også lagt varmekabler i gulvet i kafeen.

d. Sørnes

Lekkasjeproblemene i etterkant av de store rehabiliterings- og tilbyggsarbeidene i 2011-2012 har vedvart i varierende grad og flere steder også i 2017. Resten av Sola kommunes ekstrabevilgning fra 2015 (kr. 710 000) på kr. 333 856 fra Sola kommunes bevilgning i 2015 står i fellesrådets regnskapsbalanse pr. 31.12.17, øremerket til relevante tiltak som en sikkerhet for nødvendige tettingstiltak. Tiltakene i 2015/16 med impregneringen av østveggen har redusert lekkasjene, der også klokketårnet er impregnert. Solakirkenes vaktmester har utført en del test – og mindre tettingsforsøk, som har gitt gode resultater. Kirkebygget har fortsatt utfordringer med lekkasje fra tak, men det jobbes med å avdekke disse lekkasjepunktene. En har imidlertid valgt å se disse lekkasjeutfordringene litt an før en evt. velger å legge ny takpapp over de aktuelle områdene, fordi det må være rimelig sikkert at et slikt tiltak vil gi en endelig løsning på lekkasjeproblemene.

Sola kommunes oppfølging av reklamasjonssakene overfor byggefirmaet som hadde hovedentreprisen for rehabiliterings – og tilbyggsarbeidene har ikke ført til resultater, så langt kirkevergen er kjent med saken.

Situasjonen over flere år har vært og er dessverre en slitasjefaktor for staben og driften av kirken.

Mot slutten av året ble det utført oppgraving av drens og avløpsrør ved kjøkken. Feilkobling og manglende tilkobling på avløp ifm. utbyggingsarbeidene i 2012 ble avdekket og reparert. Det forventes at disse reparasjonene vil gi mindre / eliminere vanninntrenging i underetasjen.

Når fellesrådet finner ledige midler til det bør det utredes om Sørnes kirke bør få installert et styringssystem som et tjenlig verktøy til å kunne styre energiforbruket i bygget.

e. Sola

Sola kirke fra 1955 er den eldste soknekirken fellesrådet nå forvalter. Høsten 2016 ble det igjen avdekket lekkasjer i våpenhuset, som sannsynligvis skyldes oppmagasinering av fuktighet i

steinveggen mot vest. Med tanke på kommende års vedlikeholdsbehov er det nødvendig å få utarbeidet en tilstandsrapport for hele murbygget for å avdekke alle typer inntrengning av fuktighet pga. sprukne fuger mv. Det er siden byggeår så langt vi kjenner til ikke blitt foretatt noen tiltak av dette slaget. Det falt dessverre på høstparten 2016 ned flere takskifersteiner igjen på sørsiden etter at nytt tak ble lagt i 2015. Daværende prosjektleder i Sola kommune følger opp byggefirmaet som utførte tak – og etterisoleringsarbeidene i 2015, og firmaet har beklageligvis vært veldig trege med å utføre nødvendig remontering av takskifersteinene. Kirkevergen har fått flere publikumshenvendelser på manglende takskifer.

Det ble i mai 2017 utført første del av en grundig kontroll av innemiljøet i Sola kirke av spesialfirmaet *IavTOX AS*, etter at det ble meldt inn tilfeller av luftveisproblemer og andre allergilignende utslag hos besøkende. Det ble tatt en mengde prøver som ble dyrket i laboratorium. Denne kontrollen avdekket så langt ingen farlige eller massive forekomster av farlige gasser, stoffer eller biologiske sporer. Endelig rapport vil bli utarbeidet når andre del av undersøkelsen blir utført i januar 2018.

f. Seremonibygget og bårerom ved Sola kirkegård

Bygget har vært i drift siden slutten av 2014, og bårerommet er kontinuerlig bruk. Det er beklagelig at seremonibygget også i 2017 har vært alt for lite i bruk. Det har vært noen få begravelsesseremonier i løpet av året, samt noen få private visninger. Fra og med 2018 trer ny vigselssordning i kraft, og Sola kommune tilbyr vielser i regi av ordfører i seremonirommet. Seremonirommet har i 2017 fått talerstol i pleksiplast og et standard lydanlegg.

g. Tananger kapell

Tananger kapell, langkirke fra 1879 er listeført hos Riksantikvaren. Utleieforholdet til Eritreisk Ortodoks menighet startet våren 2010 og har vedvart også i 2017. Kapellet er ikke i bruk av Tananger menighet og Solakirkenes servicetorg legger til rette for 1-2 vielser årlig. Orgelet i kapellet har i mange år hatt behov for oppussing og rehabilitering, og fellesrådet har ikke funnet å kunne prioritere dette tiltaket. Tananger kirke tilbys overfor alle ønsker og henvendelser om vielser og begravelser i Tananger.

I forbindelse med budsjett 2017-arbeidet ble det stilt spørsmål knyttet til framtidig forvaltning av Tananger kapell, med tanke på at nødvendige rehabiliteringsarbeider på tak ble estimert til ca. 3 mill.kr. (2015), utarbeidet av ekstern byggekspert. Siden Tananger menighet fikk nytt, tjenlig kirkebygg i 2002 er kapellbygget i praksis ikke vært i bruk til kirkelige formål.

Det er viktig for fellesrådet å føre disse samtalene i nært samarbeid med Tananger menighet (som byggeier ihht kirkeloven) og gjerne også Sola kommune (på vegne av lokalbefolkningen). I dette arbeide med å avklare framtidig forvaltning av kapellbygget bør også muligheten for å vurdere eventuell søknad til Riksantikvaren og Kulturdepartementet om riving vurderes.

h. Kostnader til vedlikehold av kirkene

Det ble i 2017 utgiftsført kr 518 988 på vedlikehold / byggtjeneste (957 884 i 2016 og kr. 810 987 i 2015). En betydelig del av disse midlene er blitt tilgjengelig grunnet regnskapsmessige mindreforbruk over flere foregående år.

i. Energi

Energikostnadene i 2017 for kirkebyggene inkludert Sola menighetssenter har vært totalt kr 529 491 (budsjett kr 480 000) og er noe høyere enn i 2016 (529 370), 2015 (kr 458 020) og 2014 (kr 459 189). Det har de siste årene vært et mildt vinterklima som skånet kirkene for store strømkostnader. Siste års økte strømkostnader viser imidlertid at fellesrådet som kirkebyggforvalter alltid må ha fokus på

fornuftige energisparende tiltak og sunne brukerholdninger i menighetene. Kirkelig fellesråd har i alle år dekket 100% av strømavgiftene i kirkene. I lys av stigende strømpriser og noe strammere økonomiske rammer kan det fra og med budsjettåret 2019 bli nødvendig å vurdere innføring av en ordning der menighetene selv dekker en prosentandel av disse strømkostnadene, slik ordningen har vært i årevis i f.eks. Stavanger og Sandnes kirkelige fellesråd.

j. Forvaltning av AV-utstyr i kirkene i Sola

Fellesrådet fastsatte på slutten av 2016 retningslinjer for forvaltning av AV-utstyr i kirkene i Sola. Formålet med dette var å i størst mulig grad å likebehandle menighetene og kirkebyggene samt gi bedre forutsigbarhet i fellesrådets økonomiforvaltning og langtidsbudsjettering. Det har også vært viktig å tydeliggjøre hva som er fellesrådets ansvar og forpliktelse når det gjelder AV-utstyr (lyd –, bilde- og lysanlegg) i kirkene, og hva som bør og må være menighetenes eget ansvar v/menighetsrådet. Som en konkret konsekvens av det fikk Tananger kirke en god oppgradering av lyd –, lys og bildeanlegg i 2017.

k. Prosjekt 49041 Ny kirke Sola sentrum

Kirkevergen gjengir i det følgende utdrag fra Årsrapport 2017 for Sola menighet:

Arbeidet med selve kirkebygget gikk inn i en ny fase i april 2017 da det var oppstartsmøte med arkitekter, sokneprest, kirkeverge, daglig leder og prosjektleder fra kommunen; Per Skretting. Det ble opprettet en prosjektgruppe som fikk i oppdrag å jobbe frem enda bedre løsninger på vinnerutkastet til arkitektene. Det ble jobbet frem en endring av tak-konstruksjon, men korsformen og tredelingen av bygget er viktige elementer som ble videreført. Det har og blitt jobbet med uteområdet, og samspillet med Rådhusplassen som kommer rett utenfor kirkebakken.

Det ble og holdt et menighetsmøte om den ny kirken, og der kom det frem positive innspill som ble tatt med videre.

Etter sommeren gikk arbeidet inn i en ny fase, der detaljene i det prosjekterte bygget var i fokus. Det ble da opprettet brukergrupper som hadde forskjellige arbeidsoppgaver. Det ble opprettet en kjøkkengruppe som jobbet frem gode løsninger for dette rommet. Det har også vært en gruppe som har jobbet med kunst og liturgiske møbler. Denne gruppa, sammen med arkitekter og prosjektleder, var jury for konkurransen om hvem som fikk oppdraget med å utsmykke kirken. Marie Buskov vant konkurransen og jobbet godt sammen med arkitekter fra første stund. Den siste brukergruppen som menighetsrådet opprettet var lyd, lys, bilde. Dette har vært et spennende og krevende arbeid, både å finne hva menigheten vil men og å finne gode løsninger sammen med arkitekter.

....

Kommunen ved ordfører, kommunestyret og prosjektleder har vist en utrolig innsats for å gjøre prosessen med ny kirke til en god prosess. Og menighetsrådet vil rette en stor takk til dem.

....

Når et lokalsamfunn bygger ny kirke er det en begivenhet. Alle kirkebygg i Den norske kirke finansieres av lokalsamfunnet i form av offentlige midler, menighetens midler, givertjeneste og andre milde gaver. Slik har det også vært så lenge det har vært bygget kirker både i Solabygdene og i Norge ellers siden kristendommen ble etablert i landet omkring år 1000 e.Kr.

Sola menighet har allerede i lang tid drevet et aktivt innsamlingsarbeid av midler til det nye kirkebygget, og tar det ansvaret menigheten har i prosjektet. Det er derfor oppmuntrende at det pr. 31.12.17 er samlet inn nær 1,3 mill.kr. til kirkebyggprosjektet. Fellesrådet berømmer Sola menighet for stor aktivitet og kreativitet i ulike tiltak og arrangementer i sitt innsamlingsarbeid.

Det er i hht. kirkeloven kirkelig fellesråd i hver kommune som har ansvar for bygging av kirke, når nytt kirkebygg skal reises, jfr. kirkelovens § 14. Kirkelig fellesråds oppgaver:

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for:

- a) **bygging, drift og vedlikehold av kirker,**
 - b) *anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,*
 - c) *opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,*
 - d) *anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor,*
 - e) *administrativ hjelp for prostens når staten yter tilskudd til det,*
 - f) *---*
 - g) *anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.*
-

Det betyr formelt sett at det er Sola kirkelige fellesråd som er formell byggherre når byggearbeidene til den nye kirken i Sola sentrum snart skal påbegynnes. Sola kirkelige fellesråd innehar imidlertid ikke den nødvendige kompetanse og økonomi til å påta seg den store oppgaven å på egenhånd reise et nytt kirkebygg. I tråd med praksisen og avtalene som ble gjort da tidligere kirkebygg ble reist (Sørnes 1977), Tananger (2002) og Ræge (2009) bad fellesrådet formelt Sola kommune om å utføre dette arbeidet på vegne av Sola kirkelige fellesråd i følgende vedtak i mai 2017:

Med utgangspunkt i Sola kommunes Prosjekt 49041 Ny kirke Sola sentrum og i tråd med tidligere kirkebyggprosjekter i Sola ber Sola kirkelige fellesråd om at Sola kommune utfører prosjektledelse på vegne av byggherren Sola kirkelige fellesråd, i tett samarbeid med Sola menighet og Sola kirkelige fellesråd, fram til kirkebygget er fullført og prosjektet formelt avsluttes.

I tilknytning til å informere om kirkebyggprosjektet er det avslutningsvis under dette punktet relevant å informere om at Sola menighetsråd overfor Sola kirkelige fellesråd har anmodet om at framtidig bruk av nåværende Sola kirke bør avklares og at fellesrådet, i tett dialog med Sola menighetsråd, også avklarer framtidig navn på den nye kirken i Sola sentrum.

14. desember 2017 gjorde Sola kommunestyre sitt endelige vedtak som stadfestet viljen til å bygge ny kirke i Sola sentrum.

9. Vielser

Alle kirkelige vielser i Sola-kirkene administreres av Solakirkenes servicetorg. De etablerte servicerutinene overfor brudeparene som ivaretar alle nødvendige detaljer og formalia knyttet til ekteskapsinngåelse fungerer fremdeles godt. Administrasjonen av vielsene er en sentral fellesfunksjon på vegne av alle menighetene. Det stabilt høye antall vielser i de siste 5 årene plasserer Sola-kirkene fremdeles høyt i landsmålestokk.

Det var i 2017 totalt 71 vielser i Solakirkene. Vielsene i Sola Ruinkirke og Sola kirke utgjør årlig en stor del av det totale antall vielser. Det ble videre utført 1 vielse i 2017 på Solastranden samt 1 på et annet sted i kommunen.

Antall vielser fra tidligere år er som følger:

2017: 71
2016: 56
2015: 78 (+ 1 forbønnshandling)

2014: 75
2013: 84
2012: 92
2011: 89
2010: 102
2009: 95

Trenden i Sola er som ellers i Den norske kirke – antall kirkelige vielser har en noe nedadgående trend også her, men fremdeles høy og relativt stabil i forhold til resten av landet. Gjeldende utleiesatser for kirkene i Sola ifm. vielser ble sist behandlet av fellesrådet i slutten av 2008, gjeldende fra 01.01.2010. Fellesrådets behandlet saken på nytt på årets siste møte i 2016 og vedtok å videreføre gjeldende satser.

Oversikt og statistikk for alle gudstjenestelige handlinger legges som vanlig fram i de respektive menighetenes årsrapporter.

10. Tildeling av trosopplæringsmidler til Tungenes prosti

Stavanger bispedømmeråd har siden 2009 tildelt Sola kirkelige fellesråd ordinært tilskudd til trosopplæringsarbeid i menighetene i Sola, og denne arbeidsområdet med egen, godkjent plan og med ekstern statlig - kirkelig finansierte stillinger nærmer seg 10 års drift! Også i 2017 har trosopplæringsarbeidet hatt et stabilt og positivt driftsår der store og små tiltak i godkjente trosopplæringsplanene nå gjennomføres fra år til år. Trosopplæringstillingene har vært fast besatt i 2017, men med noe vikartjenester pga. permisjon og sykefravær. Menighetenes egne årsrapporter redegjør som vanlig for det respektive trosopplæringsarbeidet.

Totalt tilskudd til menighetene for 2017 har vært totalt kr 1 636 000, tilsvarende foregående år (2016: 1.636 000 og 2015: kr 1 604 000) med følgende fordeling ihht. tildelingsbrev fra Stavanger bispedømmeråd som ble formelt utstedt først 10.04.2017:

Ræge	kr 287 000	(2016: 287 000)
Sola	kr 635 000	(2016: 635 000)
Sørnes	kr 326 000	(2016: 326 000)
Tananger	kr 388 000	(2016: 388 000)

Fordelingen har siden 2009 vært regulert av Kirkerådets nasjonale kriterier samt Stortingets årlige bevilgning, og Sola kirkelige fellesråd fastsetter endelig trosopplæringsbudsjett ihht. det årlige tildelingsbrevet.

11. Begravelser - gravplassforvaltning

a. Generelt

Alle bestillinger av begravelsesseremonier i kirkene og av graver på Sola, Tananger og Ræge kirkegårder administreres av kirkevergekontoret, som også har funksjonen som gravplassforvaltning i Sola kommune ihht. gravferdsloven og gjeldende tjenesteytingsavtale. Administrasjonen knyttet til begravelser og kirkegårdsforvaltning er betjent på alle arbeidsdager og er alltid en prioritert oppgave som skal utføres med respekt, verdighet og høy kvalitet der en står til tjeneste for hele kommunens befolkning. Det er gode, ryddige og velfungerende rutiner i samarbeidet mellom Park og gravlund samt Kart og Oppmåling i Sola kommune, som utfører alt det praktiske arbeidet tilknyttet gravplassene i kommunen. Det har også i 2017 vært periodevis betydelige variasjoner i gravferdsfrekvensen, og dette har i perioder gitt betydelige utfordringer til alle involverte etater.

Godt samarbeid med begravelsesbyråene er en viktig forutsetning for at pårørende og familier i stor grad får oppfylt sine ønsker om tidspunkt og gravplassering. De ulike aktørene har høy kvalitet på sine tjenester og yter god service og imøtekommenhet i noen av livets vanskeligste situasjoner. og oppleves i perioder som sårbar mht. kompetanse og kontinuitet.

Antall jordfestelser på gravplassene i Sola i perioden 1999 – 2017 har vært omlag 100 årlig. For 2017 endte det totale antallet på 104. Formelt demografisk er dette svært mye lavere enn en såkalt gjennomsnittsbefolkning, grunnet ung befolkningstilvekst.

Fellesrådet forvalter om lag 80 gravstellavtaler. Kostnadene dekkes av innbetalte legatmidler eller årlige innbetalinger for avtalt gravstell. Årlig kostnad for gravstell var i 2017 kr 1 750.

Pr. 31.12.17 stod det totalt kr 687 054 kr. på fellesrådets gravlegatkonto (690 419 pr. 31.12.16).

b. Kirkegårdsarealer og eventuelle festeavgifter

Sola kommune har tilrettelagt gode gravlundarealer i tilknytning til Tananger, Sola og Ræge kirker. Kirkevergen understreker imidlertid en mangeårig bekymring for det høye forbruket av nye, ubrukte gravarealer, og peker nå tydelig på behovet for å sammen med Sola kommune vurdere etablering av festeavgifter. Investeringskostnadene andre steder viser seg å være mellom kr 15 000 – 25 000 pr. grav for opparbeidelse av nye gravarealer. Ved etablering av festeavgift er erfaringen alle andre steder at det en god del gamle og svært gamle graver blir slettet. Dette muliggjør gjenbruk og besparelse av betydelige kostnader for kommunen, både på kort og lang sikt.

Kirkevergekontoret får hvert år en del henvendelser fra publikum og gravfestere om festeavgift for graver på gravplassene i Sola kommune. Sola kommune / Sola kirkelige fellesråd er en av svært få kommuner i Rogaland som ikke har etablert denne ordningen.

Kirkevergen foreslår overfor fellesrådet at det i 2018 etableres en formell dialog mellom fellesrådet og kommunen for å vurdere og avklare et eventuell forslag om å etablere ordning med festeavgifter for gravfester, jfr. Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd §21.

c. Seremonirom og bårerom

Nytt bårerom og livssynsåpent seremonirom ved Sola kirkegård ble formelt åpnet i desember 2014. Sola kommune tilbyr et tjenlig seremonirom for livssynsnøytrale seremonier, og det er kirkevergekontoret / Solakirkenes servicetorg som administrerer bygget. Det er et stort og gledelig framskritt i gravplassforvaltningen at denne type seremonirom samt et verdig og funksjonelt bårerom med kjølekapasitet er til disposisjon. Informasjon om og tilbud om bruk av seremonirommet er gjentakne ganger gjort kjent for begravelsesbyråene i regionen samt representanter for andre tros – og livssynssamfunn. Seremonirommet har imidlertid vært alt for lite i bruk de første årene.

f. Interkommunalt samtaleforum for gravlund

Det er kirkevergene, gravplassansvarlige samt kommunale gravlundansvarlige representanter i Randaberg, Stavanger, Sandnes og Sola kommuner som siden 2008 har utgjort *Interkommunalt samtaleforum for gravlund*. Det er et faglig nettverk med 1-3 samlinger årlig. Forumet har som intensjon å sammen arrangere det årlige lovfestede kontakt – og dialogmøtet med livssyns – og trossamfunnene på Nord-Jæren om gravferdsforvaltningen i disse kommunene. Videre ønsker en å føre gode dialoger og finne tjenlige tilrettelegger i møte med andre tros - og livssynssamfunn i regionen samt å arrangere relevante fagsamlinger.

Oversikt over den viktigste samarbeidsaktivitetene de siste årene:

21.11.12	15 deltakere totalt
05.12.13	Soma kapell; ca. 10 totalt (full storm)

12.12.14	Åpning av livssynsåpent seremonirom Sola
15.01.15	Dialogmøte Seremonirommet, Sola
2016	Ikke avholdt dialogmøte trolig pga. av årlig møte hos Fylkesmannen for for alle tros- og livssynssamfunn; 25-30 tilhørere fra 15 ulike tros og livssynssamfunn
28.03.17	St.Petrikjelleren, Stavanger 7 deltakeretotalt; 5 tros og livssynssamfunn representert.
04.10.17	Fagsamling i Ræge kirke– møtested mellom ansatte i gravplassforvaltningene og Begravelsesbyråene med ca. 70 påmeldte. Rådgiver i gravplassaker Åse Skrøvset og direktør Virke Gravferd Gunnar Hammersmark

12. Samarbeidet med Sola kommune

Forholdet mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd er regulert i Kirkeloven. Kommunen har et lovpålagt ansvar for definerte kirkelige utgifter (jfr. § 15), mens ansvaret for forvaltning av økonomi, personal og kirker er lagt til fellesrådet v/kirkevergen. Kirkelig fellesråd opptrer på vegne av soknet / menigheten på definerte områder: økonomi, personell, eiendommer, relasjonen til kommunen mv.

Mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd trer tjenesteyting inn i stedet for særskilt bevilgning på enkelte områder. Dette er hjemlet i gjeldende tjenesteytingsavtale som ble inngått mellom Sola kommune og Sola kirkelige fellesråd i mai 2003. Områdene for tjenesteyting gjelder regnskaps- og lønnsføring, vedlikehold av kirkenes grøntområder, gravplassdriften, ekstraordinært vedlikehold inkl. prosjektledelse, større bygg- og anleggsarbeider samt enkelte administrative oppgaver. Kommunens og fellesrådets administrative ledelse har ved flere anledninger drøftet behovet for og er enige om en gjennomgang og revisjon av gjeldende avtale. Dette arbeidet ble igangsatt i 2017.

Sola kirkelige fellesråd og Sola kommune har gjennom mange år hatt et svært godt og ryddig samarbeid. Fellesrådet og kirkevergekontoret er takknemlige for den gode relasjonen og det gode og ryddige samarbeidet. I tillegg til kommunens faste representasjon i fellesrådets møter har kirkevergeadministrasjonen møter med ordfører, rådmann og andre i kommuneledelsen ved gjensidig behov og avtale.

13. Kirkens sykevaktsordning i Sola

Kirkens sykevaktordning ble opprettet i 2005 og var de første årene finansiert med et årlig, øremerket tilskudd fra Sola kommune på kr 150 000. De siste årene har driften vært innarbeidet i fellesrådets generelle driftsbudsjettbehandling og -vedtak. Aktiviteten og forespørslene varierer noe fra år til år, men antall timer og oppdrag bekrefter viktigheten av denne diakonale tjenesten. Antall avviklede timer i 2016 var 540, 544 i 2015, 557 i 2014 og 514 i 2013.

Kirkens sykevaktsordning - 2017 Årsrapport

Kirkens sykevaktsordning får flest henvendelser fra private personer. Etter de private avtaler, går de fleste av oppdragene til: de faste avtalene, hjemmetjenesten i Sola, Sola sykehjem, Soltun og TABO. De aller fleste av henvendelsene går ut på å ta følge til sykehuset eller legen.

Det var en sosial sammenkomst med sykevaktene i desember måned.

Timer avviklet 2017: 350

Type avtaler: Avlastning for pårørende: legefølge, sykehusfølge, handletjeneste.

Henvendelser: 46 fra private, 16 fra hjemmetjenesten, 7 fra Soltun,

3 fra TABO, 10 fra Sola sykehjem, og 1 fra bestillerkontoret.

Av 83 henvendelser ble 18 innstilt: enten det var på grunn av for kort varsel fra søkeren, eller på grunn av mangel på sykevakt (spesielt i helgene, ferietiden og i desember) eller at oppdraget ikke passet inn for sykevaksordningen sitt mandat. (Et eksempel av utenfor vårt mandat: henvendelser fra folk som bor i Sandnes kommune og Stavanger kommune.)

Virksomhet

Følgetjeneste: 79

Faste avtaler: 2

Besøk: 0

Sykevakter:

4 frivillige medarbeidere: Anne-Gerd Enoksen, Synnøve Kapstad, Tordis Rott og Åshild Mæland.

Leder:

Jodi Niday, 20% stilling, kontor i Sørnes kirke.

Sørnes, 18.januar 2018

Jodi Niday

14. Orientering om Sola menighetsblad

Sola menighetsblad hadde i 2017 i sin 59. årgang og er fremdeles en veldig viktig informasjonskanal og bindeledd mellom Den norske kirkes menigheter i Sola og alle husstander i kommunen (fulldistribusjon). Det er menighetsrådene som står bak utgivelsen av Sola menighetsblad i samarbeid med fellesrådet. Det er formelt ikke et eget styre for bladet, men ledermøtet (kirkevergeadministrasjonen og daglige lederne) utøver det administrative ledelsesansvaret for bladet. Daglig leder Randi Lundberg Tveit i Tananger menighet har siden 2016 hatt kontakt – og koordineringsfunksjonen mellom menighetene, daglige lederne og layoutansvarlig. Fellesrådet v/kirkevergen har på vegne av menighetsrådene det formelle redaktøransvaret.

Årsrapport for Sola menighetsblad 2017

Menighetsbladet kom ut med 5 nummer i 2017. Redaksjonen består av kirkeverge (redaktør), assisterende kirkeverge og de daglige lederne i hver menighet. I ledermøter tas beslutninger vedrørende menighetsbladet, og arbeidet evalueres underveis.

Lay-out ansvarlig Perly Berge har ansvar for utformingen av innholdet. Vi er takknemlige for det gode arbeidet hun gjør med bladet vårt. Bladet trykkes hos Jærprint, Bryne. Inntekter til menighetsbladet kommer fra annonsesalg, offer fra menighetene og noe egenbetaling fra mottagere.

Menighetsbladet er et fulldistribusjonsblad som skal nå alle husstander i Sola kommune. Det er verdifullt å kunne nå så mange med informasjon om det som skjer i kirkene våre. Siden Schibsted Distribusjon Vest AS overtok distribusjonsjobben i januar 2017, er vår opplevelse at distribusjonen har blitt mer presis. Det er likevel verdifullt med beskjed til menighetskontoret dersom du ikke mottar menighetsbladet.

For menighetsbladet

Randi Lundberg Tveit

15. Forholdet mellom menighetsråd og fellesråd

Menighetsrådet har i henhold til kirkelovens bestemmelser eget virksomhetsansvar for sitt sokn. mens fellesrådet opptretr på vegne av soknet i forhold til økonomi, personell, eiendommer, relasjonen til kommunen mv. Gode relasjoner og avklarte samarbeidsforhold preger samarbeidet mellom menighetsrådene og fellesrådet i Sola. Rådene er gjensidig godt kjent med at det ofte er større ønsker og behov for investeringer, oppgraderinger og flere stillinger enn det er tilgjengelige økonomiske rammer for. Det vil for fellesrådet fra år til år alltid være ønsker og behov som må stå på vent en tid eller eventuelt også dessverre må avslås.

16. utfordringer – planer

Sola kirkelige fellesråd håndterer ihht lovverk, reglement og forskrifter hvert år mange store og små oppgaver. Noen ansvarsområder og utfordringer må alltid gå foran og være prioritert, andre akutte ting må håndteres og løses umiddelbart og kontinuerlig, mens andre oppgaver må vente, også pga. manglende kapasitet og administrative begrensninger.

Kirkevergen har gjennom flere år pekt på følgende viktige oppgaver alltid bør ha høy prioritet:

- Videreføre en trygg og forutsigbar økonomiforvaltning
- Høy prioritering av bygnings – og anleggsmessig vedlikehold av kirkebyggene
- Videreutvikling av Solakirkenes servicetorg med høy utnyttelse av eksisterende administrative ressurser
- Videreutvikle stabsutviklingsarbeidet i stabene
- god faglig bistand og oppfølging av daglige lederne i forhold til økonomi og personalforvaltning og andre aktuelle behov
- oppfølging av resterende graver uten festere på kirkegårdene samt kartlegging og sikring av gravminner og sletting av eldre graver som det ikke lykkes å finne festere til
- oppfølging og videreutvikling av HMS-arbeidet i samarbeid med verneombud og tillitsvalgt

17. Avslutning

Fellesrådet takker alle medlemmer og varamedlemmer, menighetsrådene, daglige lederne med sine staber, de mange hundre frivillige medarbeidere, Sola kommune og alle andre samarbeidspartnere for verdifulle bidrag, flott innsats og stor velvilje i og overfor Den norske kirkes arbeid i solamenighetene også i 2017. Denne fantastiske frivilligheten er antakelig den største og mest verdifulle ressursen vi alle er satt til å forvalte.

Sola, 15.03.2018

Trygve Torgersen
Kirkeverge

Radetiketter	Regnskap 17	Budsjett 17	Avvik	Regnskap 16
100 Kirkeadministrasjon	-10 576 829	-10 008 000	568 829	-9 830 732
010 Fast lønn	1 823 562	1 869 000	45 438	1 790 720
020 Vikarer	16 774	-	-16 774	2 436
030 Ekstrahjelp	2 765	-	-2 765	33 917
050 Annen lønn	12 372	8 000	-4 372	33 112
080 Godtgjørelse folkevalgte	135 558	130 000	-5 558	133 652
090 Pensjonsinnskudd	279 894	252 000	-27 894	276 045
099 Arbeidsgiveravgift	322 680	319 000	-3 680	331 509
100 Kontormateriell	80 506	86 000	5 494	71 778
110 Aktivitetsrel.forbr.matr./utstyr/tjenester	22 052	20 000	-2 052	26 242
120 Annet forbruksmaterieill	12 168	55 000	42 832	19 821
130 Post, bank, telefoni, datalinjer	61 726	55 000	-6 726	60 949
140 Annonse, reklame, infor, representasjon	17 127	20 000	2 873	101 112
150 Opplæring, kurs	36 840	10 000	-26 840	160 763
160 Godtgj. for reiser, diett, bil mv.	9 248	14 000	4 752	11 743
165 Andre oppgavepl. godtgj.	-	15 000	15 000	-
170 Transport / drift egne transp.midler	8 494	6 000	-2 494	297 416
180 Energi	27 684	20 000	-7 684	23 708
185 Forsikringer	34 978	59 000	24 022	36 618
195 Avgifter, gebyrer, lisenser mv.	179 000	210 000	31 000	220 263
200 Inventar og utstyr	12 441	50 000	37 559	52 309
230 Vedlikehold, byggetjenester nybygg	25	-	-25	22 239
240 Serviceavtaler og reparasjoner	4 960	-	-4 960	-
260 Renhold-, vaskeri- og vaktmestertjenester	2 907	-	-2 907	4 690
270 Konsulentttjenester	69 266	80 000	10 734	43 525
390 Kalk. utg. komm. tjenesteyting	541 289	-	-541 289	529 708
429 Moms gen. komp.ordning	62 819	-	-62 819	115 084
430 Tilskudd til kommunen	686 000	686 000	-	664 000
470 Tilskudd/gaver til andre	-	10 000	10 000	-
490 Reserveverte bev./avsetn.	-	751 000	751 000	-
500 Renteutgifter	227	-	-227	-
590 Avskrivninger	2 833	-	-2 833	2 833
610 Betaling fra deltakere	-	-	-	-2 000
620 Salg av varer/tjenester avg.fritt	-6 502	-10 000	-3 498	-8 629
710 Sykelønnsrefusjon	-	-	-	2 245
729 Momskomp. drift	-62 819	-	62 819	-115 084
770 Ref. fra andre	-	-	-	-44 900
790 Kalk. innt. komm. tjenesteyting	-541 289	-	541 289	-529 708
830 Tilskudd fra kommunen	-14 050 000	-14 337 000	-287 000	-13 810 000
850 Tilskudd fra menighetsråd	-326 000	-326 000	-	-326 000
900 Renteinntekter	-53 461	-60 000	-6 539	-59 895
920 Mottatte avdrag på utlån, aksjelalg andeler mv.	-120	-	120	-120
990 Motpost avskrivninger	-2 833	-	2 833	-2 833
200 Kirker	10 120 310	10 084 000	-36 310	10 135 347
010 Fast lønn	5 575 019	5 520 000	-55 019	5 245 754
020 Vikarer	37 603	-	-37 603	32 694
030 Ekstrahjelp	30 903	35 000	4 097	41 495
040 Overtid	-	-	-	12 255
050 Annen lønn	62 102	15 000	-47 102	83 208
080 Godtgjørelse folkevalgte	421 209	430 000	8 791	540 758
090 Pensjonsinnskudd	742 526	752 000	9 474	720 595
099 Arbeidsgiveravgift	966 755	952 000	-14 755	929 190
100 Kontormateriell	66 752	24 000	-42 752	74 856

Radetiketter	Regnskap 17	Budsjett 17	Avvik	Regnskap 16
110 Aktivitetsrel.forbr.matr./utstyr/tjenester	23 530	16 000	-7 530	18 931
120 Annet forbruksmaterieil	64 811	99 000	34 189	68 568
130 Post, bank, telefoni, datalinjer	124 661	174 000	49 339	115 201
140 Annonse, reklame, infor, representasjon	92 500	118 000	25 500	8 331
150 Opplæring, kurs	39 583	55 000	15 417	27 180
160 Godtgj. for reiser, diett, bil mv.	39 025	19 000	-20 025	32 569
165 Andre oppgavepl. godtgj.	101 841	110 000	8 159	-162 227
170 Transport / drift egne transp.midler	4 093	8 000	3 907	7 452
180 Energi	501 807	460 000	-41 807	505 661
185 Forsikringer	212 119	201 000	-11 119	205 135
195 Avgifter, gebyrer, lisenser mv.	105 824	72 000	-33 824	79 149
200 Inventar og utstyr	282 224	231 000	-51 224	93 602
230 Vedlikehold, byggetjenester nybygg	518 963	730 000	211 037	935 606
240 Serviceavtaler og reparasjoner	29 865	-	-29 865	372 404
260 Renhold-, vaskeri- og vaktmestertjenester	467 395	440 000	-27 395	444 737
270 Konsulentttjenester	58 907	45 000	-13 907	77 357
429 Moms gen. komp.ordning	515 290	-	-515 290	655 888
450 Tilskudd/gaver til menighetsråd	230 000	230 000	-	272 686
590 Avskrivninger	2 379 075	-	-2 379 075	2 347 133
620 Salg av varer/tjenester avg.fritt	-23 500	-	23 500	-31 000
630 Husleieinntekter	-28 800	-32 000	-3 200	-28 800
710 Sykelønnsrefusjon	-15 887	-	15 887	-
729 Momskomp. drift	-515 290	-	515 290	-655 888
800 Tilskudd fra staten	-611 520	-620 000	-8 480	-588 000
990 Motpost avskrivninger	-2 379 075	-	2 379 075	-2 347 133
300 Kirkegårder	7 872	202 000	194 128	328 668
010 Fast lønn	25 159	25 000	-159	35 584
030 Ekstrahjelp	5 921	-	-5 921	1 159
050 Annen lønn	137	-	-137	54
090 Pensjonsinnskudd	788	4 000	3 212	277
099 Arbeidsgiveravgift	4 513	5 000	487	5 228
100 Kontormaterieil	-	-	-	128
120 Annet forbruksmaterieil	164 745	150 000	-14 745	182 353
130 Post, bank, telefoni, datalinjer	89	-	-89	320
140 Annonse, reklame, infor, representasjon	-	-	-	2 183
150 Opplæring, kurs	-	-	-	1 730
160 Godtgj. for reiser, diett, bil mv.	798	-	-798	684
165 Andre oppgavepl. godtgj.	4 000	-	-4 000	12 000
195 Avgifter, gebyrer, lisenser mv.	33 876	30 000	-3 876	32 594
200 Inventar og utstyr	6 595	-	-6 595	-
240 Serviceavtaler og reparasjoner	-	-	-	1 815
370 K�p fra private	-	100 000	100 000	167 609
429 Moms gen. komp.ordning	9 697	-	-9 697	8 256
590 Avskrivninger	971 476	-	-971 476	936 523
620 Salg av varer/tjenester avg.fritt	-36 350	-12 000	24 350	-13 050
630 Husleieinntekter	-17 600	-	17 600	-
650 Avg.pl. salg av varer/tjenester	-99 840	-100 000	-160	-102 000
729 Momskomp. drift	-9 697	-	9 697	-8 256
770 Ref. fra andre	-84 959	-	84 959	-
990 Motpost avskrivninger	-971 476	-	971 476	-936 523
450 Sola menighetsblad	90 181	60 000	-30 181	64 089
100 Kontormaterieil	216 451	190 000	-26 451	192 832
130 Post, bank, telefoni, datalinjer	62 175	60 000	-2 175	49 298

Radetiketter	Regnskap 17	Budsjett 17	Avvik	Regnskap 16
140 Annonse, reklame, infor, representasjon	122	-	-122	-
429 Moms gen. komp.ordning	32 014	-	-32 014	29 582
610 Betaling fra deltakere	-85 690	-90 000	-4 310	-91 990
650 Avg.pl. salg av varer/tjenester	-71 176	-75 000	-3 824	-62 416
729 Momskomp. drift	-32 014	-	32 014	-29 582
860 Offer/innsamlet til egen virksomhet	-31 404	-25 000	6 404	-23 313
900 Renteinntekter	-297	-	297	-322
460 Vielser Ruinkirken	-50 418	-	50 418	-42 553
020 Vikarer	-	6 000	6 000	-
030 Ekstrahjelp	2 402	15 000	12 598	4 637
050 Annen lønn	48	-	-48	-
090 Pensjonsinnskudd	296	-	-296	582
099 Arbeidsgiveravgift	387	12 000	11 613	736
100 Kontormateriell	35 152	22 000	-13 152	2 881
120 Annet forbruksmaterieil	-	5 000	5 000	118
150 Opplæring, kurs	-	-	-	3 940
160 Godtgj. for reiser, diett, bil mv.	280	-	-280	-
170 Transport / drift egne transp.midler	32	-	-32	12 311
200 Inventar og utstyr	10 918	30 000	19 082	22 242
260 Renhold-, vaskeri- og vaktmestertjenester	-	10 000	10 000	-
429 Moms gen. komp.ordning	2 889	-	-2 889	5 033
470 Tilskudd/gaver til andre	1 067	-	-1 067	-
620 Salg av varer/tjenester avg.fritt	-101 000	-100 000	1 000	-90 000
729 Momskomp. drift	-2 889	-	2 889	-5 033
470 Kirkens sykevakt	158 332	181 000	22 668	177 631
010 Fast lønn	81 685	81 000	-685	88 344
030 Ekstrahjelp	39 786	55 000	15 214	54 490
050 Annen lønn	5 152	4 000	-1 152	1 964
090 Pensjonsinnskudd	11 250	18 000	6 750	11 211
099 Arbeidsgiveravgift	19 440	23 000	3 560	21 997
110 Aktivitetsrel.forbr.matr./utstyr/tjenester	1 014	-	-1 014	1 055
160 Godtgj. for reiser, diett, bil mv.	6 996	10 000	3 004	9 170
170 Transport / drift egne transp.midler	129	-	-129	-
610 Betaling fra deltakere	-7 120	-10 000	-2 880	-10 600
999 Finansieringstransaksjoner	250 558	-519 000	-769 558	-832 447
540 Avsetn. til ubundne fond	162 817	147 000	-15 817	244 294
550 Avsetn. til bundne fond	194 678	-	-194 678	13 177
570 Overf. til inv.regnskapet	50 708	-	-50 708	48 887
580 Regnskapsmessig overskudd	215 235	-	-215 235	146 879
930 Disp. tidl. års netto driftsres.	-146 880	-147 000	-120	-1 104 294
940 Bruk av ubundne fond	-226 000	-519 000	-293 000	-13 916
950 Bruk av bundne fond	-	-	-	-167 474
Totalsum	6	-	-6	3

Bruker: KLHAA

Klokken: 08:10

Program: XKOST-H0 **Versjon:** 14

 Økonomiske oversikter

Utvalgsriterier

Selskap

2

Sola kirkelig fellesråd

Region

0

SOLA KIRKELIG FELLESRÅD

Regnskapsår

2017

Periode

0 - 15

Spesifikasjon pr

Ingen

Styringsparametre

☐ Ikke ta med budsjettendringer

☐ Periodisert budsjett

Kommune/fylkeskommune

Kirkelig fellesråd

Kommunale foretak

☐ Driftsbudsjett

☐ Investeringsbudsjett

☒ Driftsregnskap

☒ Investeringsregnskap

☒ Balanse

☐ Bruk Kostrakoder

Balansesiffer

Antall

8

Starter på

2

☐ Detaljer

☐ Vis medlemskonti

Velg alle

Kjør rapport

Regnskapsskjema - Drift

2 Sola kirkelig fellesråd - 2017

07.03.2018

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	477.577,54	429.000,00	429.000,00	440.485,26
Salg av driftsmidler/fast eiendom	0,00	0,00	0,00	0,00
Refusjoner/overføringer	3.051.714,15	0,00	0,00	3.160.458,33
Kalk. inntekt ved komm. tj.ytingsavtale	541.289,00	0,00	0,00	529.708,00
Statlige tilskudd	2.253.520,00	2.262.000,00	2.262.000,00	2.194.000,00
Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	14.050.000,00	14.337.000,00	14.337.000,00	13.810.000,00
Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	326.000,00	361.000,00	361.000,00	326.000,00
Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	31.404,00	25.000,00	25.000,00	23.313,00
Sum driftsinntekter	20.731.504,69	17.414.000,00	17.414.000,00	20.483.964,59
Utgifter				
Lønn og sosiale utgifter	14.359.227,31	11.901.000,00	11.901.000,00	13.958.836,70
Kjøp av varer og tjenester	4.055.413,38	4.128.000,00	4.032.000,00	4.975.968,21
Refusjoner/overføringer	658.144,76	100.000,00	100.000,00	1.053.094,27
Kalk. utg. ved komm. tj.ytingsavtale	541.289,00	0,00	0,00	529.708,00
Tilskudd og gaver	917.067,00	926.000,00	926.000,00	936.686,43
Sum driftsutgifter:	20.531.141,45	17.055.000,00	16.959.000,00	21.454.293,61
Brutto driftsresultat:	200.363,24	359.000,00	455.000,00	-970.329,02
Renteinntekter og utbytte	53.757,85	60.000,00	60.000,00	60.217,00
Mottatte avdrag på utlån	120,00	0,00	0,00	120,00
Renteutgifter og låneomkostn.	227,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån, kjøp av aksje, andeler o.l.	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto finansinntekter/-utgifter	53.650,85	60.000,00	60.000,00	60.337,00
Avskrivninger	3.353.384,00	0,00	0,00	3.286.489,00
Motpost avskrivninger	3.353.384,00	0,00	0,00	3.286.489,00
Netto driftsresultat	254.014,09	419.000,00	515.000,00	-909.992,02
Interne finansieringstransaksjoner:				
Bruk av udisponert fra tidl. år (overskudd)	146.880,07	147.000,00	0,00	1.104.293,97
Bruk av disposisjonsfond	226.000,00	519.000,00	423.000,00	13.916,39
Bruk av bundne fond	20.916,52	0,00	0,00	268.904,48
Sum bruk av avsetninger	393.796,59	666.000,00	423.000,00	1.387.114,84
Avsatt til dekning fra tidligere år (underskudd)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	162.816,57	147.000,00	0,00	244.293,97
Avsatt til bundne fond	219.051,31	0,00	0,00	37.061,78
Overført til investeringsregnskapet	50.708,00	0,00	0,00	48.887,00
Sum avsetninger	432.575,88	147.000,00	0,00	330.242,75
REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK (OVERSKL	215.234,80	0,00	0,00	146.880,07
REGNSKAPSMESSIG MERFORBRUK (UNDERSKUD	0,00	0,00	0,00	0,00

Regnskapsskjema - Investering

2 Sola kirkelig fellesråd - 2017

07.03.2018

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Investeringer i anleggsmidler	0,00	0,00	0,00	0,00
Kalk. utg. ved komm. tj.ytingsavtale	4.165.106,55	0,00	0,00	1.839.298,31
Renteutgifter, låneomkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån (ekstraord.)	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån, kjøp av aksjer, andeler o.l.	50.708,00	0,00	0,00	48.887,00
Avsetninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Årets finansierungsbehov	4.215.814,55	0,00	0,00	1.888.185,31
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	0,00	0,00	0,00	0,00
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	0,00	0,00	0,00	0,00
Refusjoner	0,00	0,00	0,00	0,00
Kalk. inntekt ved komm. tj.ytingsavtale	4.165.106,55	0,00	0,00	1.839.298,31
Tilskudd til investeringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån (ekstraord.)	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum ekstern finansiering	4.165.106,55	0,00	0,00	1.839.298,31
Overført fra driftsregnskapet	50.708,00	0,00	0,00	48.887,00
Bruk av avsetninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	4.215.814,55	0,00	0,00	1.888.185,31
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

Regnskapsskjema - BALANSE

2 Sola kirkelig fellesråd - 2017

07.03.2018

	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER:		
Anleggsmidler		
Faste eiendommer og anlegg	99.119.084,59	98.277.963,04
Utstyr, maskiner og transportmidler	88.192,00	117.591,00
Utlån	0,00	0,00
Aksjer og andeler	533.600,00	482.892,00
Omløpsmidler		
Kortsiktige fordringer	2.034.677,44	2.174.224,81
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Kasse, bankinnskudd	3.322.900,94	2.997.138,88
SUM EIEDELER:	105.098.454,97	104.049.809,73
EGENKAPITAL OG GJELD:		
Egenkapital		
Disposisjonsfond	1.207.621,98	1.270.805,41
Bundne driftsfond	1.151.862,50	953.727,71
Ubundne investeringsfond	0,00	0,00
Bundne investeringsfond	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift	0,00	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk (Udisp. overskudd)	215.234,80	146.880,07
Regnskapsmessig merforbruk (Uinndekket underskudd)	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskapet	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskapet	0,00	0,00
Kapitalkonto	99.740.876,59	98.878.446,04
Gjeld		
Langsiktig gjeld		
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	2.782.859,10	2.799.950,50
SUM EGENKAPITAL OG GJELD:	105.098.454,97	104.049.809,73
Memoriakonti		
Ubrukte lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	0,00	0,00

Sola kirke orgel bygget av Ryde & Berg orgelbyggeri A.S i 1986

Orgelet har 24 stemmer fordelt på hovedverk, Svellverk og pedalverk.

Restaureringsplan. Prisoverslag (+/- 20%)

Etter mange års drift er det nå nødvendig med en gjennomgang med utskifting av alt lær i belgene.

Alle armer i fordelingsrammen i pedal byttes med nye veller i tre

Støv i orgelet skaper en del problemer for stemmingsstabiliteten. Oftest renses orglene hvert tiende år. I sola kirke er dette arbeidet ikke utført tidligere.

Nedenstående arbeider anbefaler vi utført samlet. Da det ene momentet påvirker de neste.

1.

Hovedrensing

Alle piper tas ut og renses i vannbad. Pipestokker støvtørkes (1560stk)	200.000,-
---	-----------

2.

Reparasjon av belger

Alt lær i belgene skiftes, da læret har tørket ut og sprekker.

Det er fire belger i orgelet.	115.000.-
-------------------------------	-----------

3.

Skifte av alle armer i fordelingsrammen i pedal med nye veller i tre	27.000.-
--	----------

4.

Spillebordets mekanikk fornyes.	145.000.-
---------------------------------	-----------

6. Materialer	22.000,-
---------------	----------

7. Etterintonasjon	35.000.-
--------------------	----------

8. Stemming	14.000.-
-------------	----------

Total:	558.000.-
--------	-----------

Reise, diett og overnatting kommer i tillegg.

Elektrisk registratur:

Orgelet har helmekanisk registratur. Det er i senere år blitt mer vanlig med et elektronisk registratursystem som har over 97000 kombinasjonsmuligheter. Dette system finnes i flere av våre orgler bla. St.Johannes. Fordelen med dette er at organisten da kan forhåndsprogrammere det som skal framføres til gudstjeneste og konsert Organisten får en stor grad av fleksibilitet i valg av repertoar med mulighet for raske skift av ulike klangkombinasjoner.

Det elektroniske systemet bygges da direkte på det mekaniske registratursystemet. Alle funksjoner integreres i spillebordet.

RB Setzer har en pris på ca. 480.000,- eka mva. Reise, diett og overnatting kommer i tillegg.

Med vennlig hilsen

Jan Ryde

Sola kirkelige fellesråd
PB 82
4097 SOLA

Dato: 17.01.2018

Vår ref: 18/00357-11 MO834

Deres ref:

Sola kirkelige fellesråd -Tildeling av øremerkede midler til trosopplæring i Den norske kirke

Stavanger bispedømmeråd tildeler Sola kirkelige fellesråd midler til gjennomføring av trosopplæring for aldersgruppen 0-18 år i alle menigheter innenfor fellesrådsområdet for 2018 med Kr. 1.660.000,- i tråd med lokale planer.

For 1. halvår 2018 tildeles kr 830.000,-. Det utbetalte beløpet er et akontobeløp og er avrundet til nærmeste 1.000. Det resterende beløpet utbetales innen utgangen av september. En eventuell avregning av ubenyttede midler fra 2017 vil bli foretatt på utbetalingen for andre halvår. Andre halvår vil bli utbetalt 15.09.2018.

Tilskuddet for første halvår blir overført til konto nr. 32062194889 innen 15.04.2018.
Tilskuddet for andre halvår blir overført til konto nr. 32062194889 innen 15.09.2018.

Midlene fellesrådet nå får tildelt til trosopplæring er basert på tildelingene som ble avtalt for hver menighet/samarbeidende menigheter i gjennomføringsfasen.

Fellesrådets forvaltning av midlene

Det vises til godkjenningbrev fra biskop, godkjente lokale planer for trosopplæring i menighetene innenfor fellesrådsområdet, opprettede stillinger, tidligere avtaler og vedtak fra gjennomføringsfasen og Forskrift om økonomiforvaltning for menighetsråd og fellesråd av 25.09.2003. Tildelingen gis til fellesrådet med henvisning til § 14 i kirkeloven.

Målet er gjennomføring av en systematisk og sammenhengende trosopplæring for alle innenfor fellesrådsområdet i alderen 0-18 år, uavhengig av funksjonsevne. Godkjente lokale planer for trosopplæring i fellesrådsområdet skal være førende for anvendelsen av tilskuddet. Plan for trosopplæring, vedtatt av Kirkemøtet i 2009, er retningsgivende for

trosopplæringsarbeidet i den enkelte menighet. Menighetsrådet er ansvarlig for videreutvikling og gjennomføring av lokale planer, ref. kirkeloven § 9. Tilskuddet er gitt for å styrke trosopplæringen for barn og unge, og skal anvendes på personalutgifter og driftsmidler inkludert aktivitetsrelaterte utgifter, kurs- og opplæringsutgifter samt utgifter til informasjonsarbeid og administrasjon.

Vilkår for tildelingen

Kirkelig fellesråd skal

1. legge til rette for gjennomføring av godkjente lokale planer for trosopplæring for døpte mellom 0-18 år i alle menighetene/samarbeidende menigheter i fellesrådsområdet iht. kirkeloven § 9.
2. sammen med menighetsråd finne gode samhandlingsmåter til beste for gjennomføring av godkjente lokale planer. Dette i tråd med ansvar og oppgaver slik de er skissert i kirkeloven.
3. sørge for at personalressurser og tilskuddsmidler blir disponert på en måte som bidrar til at det gis et trosopplæringstilbud i alle menighetene i tråd med lokale planer.
4. som valgt organ, vedta et samlet budsjett for tilskuddsmidlene fra Kirkerådet. Budsjettet skal bl.a. fordele midlene på henholdsvis personalkostnader og driftsmidler. Fellesrådet skal også vedta andel av driftsmidlene som stilles til disposisjon for hvert menighetsråd.
5. føre regnskap for trosopplæringstilskuddet og tilhørende utgifter. Regnskapet må føres på eget koststed/prosjekt pr. sokn slik at egnede rapporter kan tas ut. I de tilfeller der menighetsrådene fører regnskap for driftsmidler, skal disse føres på eget sted og menighetsrådet skal rapportere til fellesrådet på bruken av midlene, slik at fellesrådet kan sende en fullstendig oversikt på anvendelsen av tilskuddet til bispedømmerådet. Tilsammen skal dette gi en oversikt over hvordan hele tilskuddet fra bispedømmerådet til trosopplæring er anvendt.
6. sørge for at rapportering på regnskap og aktivitet følges opp i henhold til fastsatte frister og rutiner.

Rapportering

Revidert regnskap for det tildelte beløp i 2018 innrapporteres til bispedømmet innen 15. mai 2019. Rapport for gjennomførte tiltak og vurdering av status for menighetens trosopplæring i 2018 skal leveres innen 15. januar 2019 ved hjelp av det digitale planverktøyet for trosopplæring.

Ubenyttede midler

Ved underforbruk/vakanse har fellesrådet mulighet til å omdisponere midler mellom budsjettets poster. Endringene skal avtales med berørte menigheter.

Ubenyttede midler på inntil fem prosent av total tildeling til fellesrådet, overføres automatisk til neste budsjettår. Disse avsettes i bundet fond. Det er ikke anledning til å

akkumulere mindreforbruk over flere år som utgjør mer enn fem prosent av årlig tildeling.

Ubenyttede midler over fem prosent av tildelingssummen, går automatisk til fratrekk i neste års bevilgning og forvaltes av bispedømmerrådet til trosopplæring i bispedømmet. For tilskuddsmottakere med lav tildeling er grensen **10.000 kroner**, selv om det er mer enn fem prosent av tildelingen.

Fellesrådet skal gi melding til bispedømmerrådet så raskt som mulig, og senest innen 1.mars, dersom det viser seg at de har ubrukte midler utover dette.

Kontrolladgang og mulige sanksjoner

Bispedømmerrådet har adgang til å foreta nødvendig kontroll med at de tildelte midler nyttes i henhold til forutsetningene i dette tildelingsbrev. Dersom det i ettertid viser seg at tilskuddet ikke er benyttet til det gitte formål kan bispedømmerrådet kreve deler eller hele beløpet tilbakebetalt.

Med vennlig hilsen

Jorunn Kraft Vistnes
Stiftsdirektør

Morten Olsen
økonomisjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Faktura – Tilskudd trosopplæring 2018

Mottaker: Sola kirkelige fellesråd

Betalingsanvisning og kontering							
Faktura nr	Bilags dato	Forfalls dato	Vår ref.	Bankkonto	Konto	Koststed	Beløp
260-610	150418	150418	Morten V. Olsen	32062194889	4601	2604900	830000

Utbetaling merkes : Trosopplæring del 1 2018

TUNGENES 2010		Helårsvirkning 2018	Utjevnings- midler 2018	Sum tilskudd 2018	Helårs- virkning 2017	A-konto våren 2018
Ræge		290 000		290 000	287 000	145 000
Sola		642 000		642 000	635 000	321 000
Sørnes		330 000	6 000	336 000	326 000	168 000
Tananger		392 000		392 000	388 000	196 000
Sola KF	1 660 000	1 654 000	6 000	1 660 000	1 636 000	830 000

Mottakere: